

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม:
กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม:
กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2561

นางสาวอริสา วชิระจงกล
ผู้วิจัย

บุญยิ่ง คงอาชาภัทร,
Ph.D.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย วงศ์สุรวัฒน์,
Ph.D.
ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

ดวงพร อาภาศิลป์,
Ph.D.
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหิดล

ธีรพงษ์ ปิ่นจีเสถิกุล,
Ph.D.
กรรมการสอบสารนิพนธ์

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถที่ผู้วิจัยได้รับจาก ดร.บุญยิ่ง คงอาชาภัทร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำและให้ข้อคิดในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ในสาขาวิชาการตลาด ตลอดจนเจ้าหน้าที่วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้ในคำแนะนำและช่วยเหลือด้วยดีมาตลอด นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

อริสา วชิระจงกล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาใน
เขตกรุงเทพและปริมณฑล

FACTOR INFLUENCING ON DECISION ON TUTORIAL SCHOOLS FOR PRIMARY STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLITAN

อริสา วชิระจงกล 5850404

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: บุญยิ่ง กองอาษาภัทร, Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย วงศ์สุรวัฒน์,
Ph.D., ชีรพงษ์ ปิณิจเสติกุล, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาในระดับประถมของผู้ปกครองในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยมีขอบเขตของกลุ่มประชากรที่ใช้คือผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมที่เรียนกวดวิชาทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียน เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามในที่ใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีลักษณะของคำถามปลายเปิดที่มีความยืดหยุ่นของข้อความและมีค่าสำคัญเพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยให้ข้อมูลโดยการเล่าเรื่องราวได้อย่างมีเป้าหมายหมาย ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความลึกมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับประถมของผู้ปกครองในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ประกอบด้วยหลายปัจจัยผสมผสานกัน โดยมีปัจจัยหลักได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ และปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ส่วนปัจจัยเสริมได้แก่ ปัจจัยด้านการตลาด และปัจจัยด้านค่านิยม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนกวดวิชา เนื่องจากการทบทวนความรู้และช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนต่างๆ ได้มากขึ้นทั้งในนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือมีผลการเรียนที่ดีอยู่แล้ว โดยเฉพาะการเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงนั้นมีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกวดวิชาในปัจจุบันถือเป็นเรื่องปกติในสังคมไปแล้ว

คำสำคัญ: โรงเรียนกวดวิชา/ ระดับชั้นประถม/ การตัดสินใจ

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย	3
1.3 คำถามงานวิจัย	3
1.4 ขอบเขตในการวิจัย	4
1.5 คำนิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 กรอบแนวคิด	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 ความหมายของการกวดวิชา	6
2.2 ความเป็นมาของการเรียนกวดวิชา	7
2.3 ขอบเขตของการเรียนกวดวิชา	8
2.4 ประเภทของโรงเรียนกวดวิชา	11
2.5 แนวคิดทฤษฎีเรื่องการตัดสินใจ	12
2.5.1 ความหมายของการตัดสินใจ	12
2.5.2 แนวคิดและแบบจำลองกระบวนการตัดสินใจของ Kotler	12
2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค	13
2.6.1 ปัจจัยภายใน (Internal Factors)	13
2.6.2 ปัจจัยภายนอก	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับส่วนประสมการตลาด	17
2.7.1 ผลิตภัณฑ์ (Product)	17
2.7.2 ราคา (Price)	18
2.7.3 การจัดจำหน่าย (Place)	18
2.7.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	18
2.7.5 บุคคล (People)	19
2.7.6 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation)	20
2.7.7 กระบวนการ (Process)	20
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
3.1 วิธีการวิจัย	24
3.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)	24
3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	25
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	25
3.2.1 กลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาล	25
3.2.2 กลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน	26
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
3.3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
3.4.2 ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก	28
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	33
4.1 ประวัติสถาบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	33
4.1.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	34
4.1.2 โรงเรียนราชวินิต	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.3 โรงเรียนบางชั้น (ป้อมวิทย์านุสรณ์)	35
4.1.4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	35
4.1.5 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน	36
4.1.6 โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ	37
4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์	38
4.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง	38
4.2.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน	40
4.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของนักเรียน ระดับประถม ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล	40
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก	42
4.3.1 ทักษะเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชา	42
4.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครอง	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
5.1 สรุปผลการวิจัย	65
5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง	65
5.1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน	65
5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของนักเรียน	66
5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก	66
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	71
5.3 ข้อเสนอแนะ	73
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการและนักการตลาด	73
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	73
บรรณานุกรม	74
ประวัติผู้วิจัย	76

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ความแตกต่างของการเรียนกวดวิชา	10
4.1 แสดงข้อมูลชื่อสถาบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกประเภทตามคุณลักษณะ ของ โรงเรียน	33
4.2 แสดงข้อมูลสรุปความแตกต่างของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	38
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชา จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ	39
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นประถมที่เรียนกวดวิชา ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้นการศึกษา	40
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถม ที่เรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำแนกตาม วิชา จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ ผลการเรียนหลังกวดวิชาและระยะเวลา การเรียนกวดวิชา	41
4.6 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกเรียนกวดวิชา ให้กับบุตรหลาน โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเรียน	44
4.7 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียน โดยจำแนกตาม ระดับความพึงพอใจมาก ถึงพึงพอใจน้อย	48
4.8 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนแปลงแผนการเรียน กวดวิชาให้กับบุตรหลาน โดยจำแนกตามการเปลี่ยนแปลงแผนการเรียนกวดวิชา	57
4.9 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คือเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย	59
4.10 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียน กวดวิชาของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามความสัมพันธ์คือญาติพี่น้อง เพื่อนผู้ปกครอง อาจารย์ ที่รู้จัก และเพื่อนที่มีประสบการณ์	60

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 การประมวลมูลค่าการตลาดกวดวิชา ตั้งแต่ปี 2555 - 2558	2
1.2 จำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชา ตั้งแต่ปี 2555 - 2558	2
1.3 กรอบแนวคิด	5
2.1 แบบจำลองกระบวนการตัดสินใจของ Kotler	13
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Model)	32
4.1 แสดงจำนวนร้อยละและลำดับของวิชาที่ผู้ปกครองนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชา	49
4.2 แสดงจำนวนร้อยละและลำดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน ในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	53

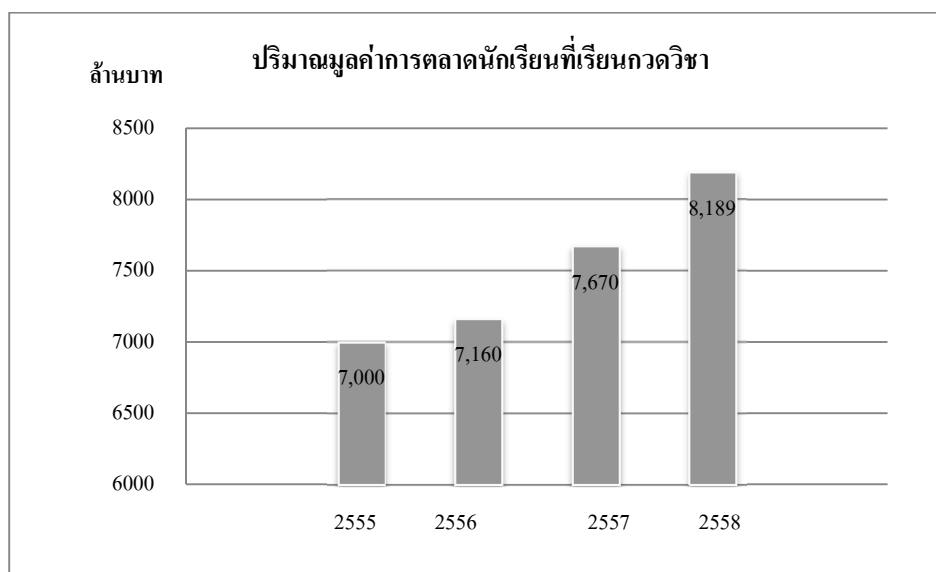
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา หมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พรบ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่บุคคลทั่วไปให้การยอมรับ และเป็นตัวกำหนดคุณภาพของประชากร รวมถึงเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและค่านิยมต่างๆ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การพัฒนาทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประเทศไทยสามารถทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้ส่งผลให้ผู้ปกครองมีการลงทุนด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานกันมากขึ้น และเร็วขึ้นกว่าในอดีต กล่าวคือปัจจุบันผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนกวดวิชาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ซึ่งมีทั้งการเรียนเสริมในหลักสูตรด้านวิชาการและการเตรียมความพร้อมในด้านอื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสความได้เปรียบทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นให้กับบุตรหลาน

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) พบว่าประเทศไทยมีกลุ่มโรงเรียนกวดวิชาทั้งหมด 1,983 แห่ง อยู่ในกรุงเทพมหานคร 487 แห่ง และต่างจังหวัด 1,496 แห่งใน 74 จังหวัด ยกเว้นหนองบัวลำพู ปัตตานี และนราธิวาส สำหรับโรงเรียนกวดวิชาในต่างจังหวัดมักกระจุกตัวอยู่ในเขตปริมณฑล จังหวัดขนาดใหญ่ หรือจังหวัดหัวเมืองของภูมิภาค ที่สำคัญคือจะมีมากที่สุด 1 ในเขตอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัด ซึ่งจังหวัดที่มีโรงเรียนกวดวิชามากที่สุด 10 อันดับแรกคือ กรุงเทพฯ ชลบุรี สงขลา นนทบุรี ขอนแก่น เชียงใหม่ ลพบุรี นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม ซึ่งสถาบันกวดวิชาเหล่านี้ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งจากการขยายสาขาและเปิดโรงเรียนกวดวิชาใหม่สถิติของกระทรวงศึกษาธิการในปี 2553 ระบุว่า จำนวนนักเรียนที่เรียนในกรุงเทพฯ มี 859,085 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 121,965 คน ระดับประถมศึกษา 364,588 คน และระดับมัธยมศึกษา 372,532 คน ซึ่งเชื่อว่าเด็กนักเรียนเกือบทุกคนต้องเรียนพิเศษนอกโรงเรียนเพื่อให้ผลสอบผ่าน มีผลการเรียนดีขึ้น หรือสามารถสอบเข้าโรงเรียนที่ต้องการได้

ภาพที่ 1.1 การประมวลมูลค่าการค้าตลาดกววิชา ตั้งแต่ปี 2555 - 2558

ภาพที่ 1.2 จำนวนนักเรียนที่เรียนกววิชา ตั้งแต่ปี 2555 - 2558

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกร (2555) ตลาดกววิชายังคงเติบโตจับตาทางเลือกกว้างขึ้นของนักเรียน สืบค้น

จาก <http://www.thansettakij.com>

อัตราการเติบโตของการแข่งขันสถาบันกววิชาในประเทศไทยมีการขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2558 มีมูลค่า 8,189 ล้านบาท สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา 6.8% และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง

แพทย์หญิง เบญจพร ดันตสุติ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นได้กล่าวไว้ในบทความทางเพจเด็กใจหนูว่าสมองคนเรานั้น ไม่ได้เติบโตแบบผลส้ม คือมีขนาดใหญ่ขึ้นตามวัยเท่านั้น แต่จะมีการเจริญเติบโตพัฒนาเปลี่ยนรูปแบบสมองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเจริญเติบโตของสมองในแต่ละส่วนต่างกัน คือ สมองส่วนล่าง ส่วนตรงกลาง ส่วนบนสุด และการพัฒนาจะเริ่มจาก ส่วนล่างไปสู่ส่วนบน

(Lower to upper) โดยสมองส่วนล่างและส่วนบน ทำหน้าที่พัฒนาการควบคุมพฤติกรรมทั่วไป เช่น การรับรู้ประสาทสัมผัส การได้ยิน มองเห็น อารมณ์ ไปสู่สิ่งที่เฉพาะมากขึ้น (ความคิด การรับรู้ที่ซับซ้อน) ตามลำดับ ซึ่งในเด็กเล็กๆ นั้น สิ่งที่เราควรส่งเสริมพัฒนาการให้สอดคล้องกับการพัฒนาของสมองในขณะนั้น ก็คือ พัฒนาการด้านการรับรู้ประสาทสัมผัส การได้ยิน มองเห็น อารมณ์ แต่ไม่แนะนำให้เด็กเล็กๆ เรียนพิเศษ เพราะจะเป็นการขวางโอกาสในการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย

สำหรับอายุที่เหมาะสมสำหรับการเรียนแบบวิชาการนั้น คุณหมออธิบายว่าส่วนใหญ่การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงจะเริ่มพัฒนาเมื่อเด็กอายุ 6 ปีและจะพัฒนาเต็มที่ที่อายุ 20 ปี ดังนั้นการเรียนแบบสมัยก่อนที่พ่อแม่ให้ลูกเริ่มเรียน ป.1 หรืออายุ 6 ขวบ จึงถือว่าเหมาะสมแล้ว ส่วนการเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่กำลังอยู่ในวัยเรียนก็ระดับประถมขึ้นไปอาจจะต้องพิจารณาจากความพร้อมและความจำเป็นของตัวเด็ก ที่สำคัญคืออย่าให้เด็กเครียดเกินไป เด็กสมัยนี้ ดูไม่มีความสุข ชีวิตมีแต่การแข่งขันขาดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามวัย

จากปัจจัยต่างๆ ข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อทราบถึงแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ปกครองและนำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอนของประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น หรือช่วยให้ผู้ปกครองวางแผนการศึกษาให้กับบุตรหลานได้อย่างเหมาะสมตามวัย

1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการกวดวิชาในระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาในระดับประถมของผู้ปกครอง

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.3 คำถามงานวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองในระดับชั้นประถมของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกันอย่างไร

1.4 ขอบเขตในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นประถมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีกลุ่มประชากรที่ใช้คือผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมที่เรียนกวดวิชาทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน จำนวนทั้งหมด 6 โรงเรียน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกดังนี้ คือโรงเรียนรัฐบาล 3 กลุ่ม ประกอบด้วย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนบางชัน (ปิ่นวิทยานุสรณ์) และโรงเรียนเอกชน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน และโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 5 คน เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

1.5 คำนิยามศัพท์

1. ผู้ปกครองหมายถึง ผู้ที่ปกครองดูแลนักเรียนและมีอำนาจตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของนักเรียน รวมถึงค่าใช้จ่ายและการวางแผนด้านการศึกษาในอนาคต
2. ประถมศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสำหรับนักเรียนอายุ 6 -12 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ระดับประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงสาม เรียกว่าประถมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษาปีที่สี่ถึงหก เรียกว่าประถมศึกษาตอนปลาย
3. เรียนกวดวิชา หมายถึง การเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากการศึกษาภายในโรงเรียน โดยรวมถึงรูปแบบของการเรียนออนไลน์และจ้างครูไปสอนที่บ้าน ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรตามกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรพิเศษอื่นๆ และกิจกรรมนอกหลักสูตร
4. ทักษะคิด หมายถึง หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเกิดจากประสบการณ์ การรับรู้ และแสดงออกมาในรูปแบบของการชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
5. การส่งเสริมการตลาด หมายถึง กระบวนการสื่อสารทางการตลาดเพื่อทำให้เกิดอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทักษะคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
6. ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ถูกกลุ่มคนจำนวนมากให้ความนิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหมือนกัน ช่วงเวลาหนึ่ง และถ่ายทอดลักษณะทางความคิดให้กันและกันจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เหมือนกัน ซึ่งทำให้เกิดการยอมรับในสังคมเดียวกัน
7. กิจกรรมทางสังคม หมายถึง กิจกรรมที่กลุ่มคนในสังคมเดียวกันนิยมทำร่วมกัน หรือทำเหมือนกัน

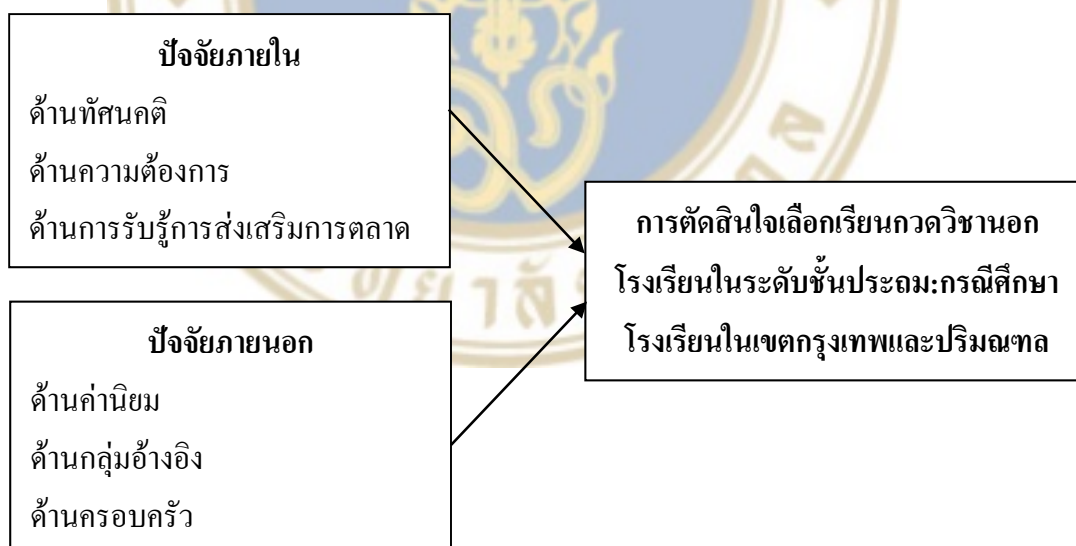
8. ความมั่นคงทางจิตใจ หมายถึง ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ซึ่งเกิดจากการยึดเหนี่ยวหรือเกาะบางสิ่งบางอย่างไว้เพื่อให้เกิดความสบายใจ ไม่มีความวิตกกังวล

9. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง กลุ่มคนที่ผู้ตัดสินใจใช้เป็นจุดเปรียบเทียบในการตัดสินใจ โดยมีความเชื่อ ค่านิยม และเป้าหมายคล้ายกันหรือมีความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์ด้วยทำให้เกิดการตัดสินใจคล้อยตาม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันของการกวดวิชาระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาในระดับประถมของผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.7 กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการจัดงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ โดยแบ่งแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นหัวข้อดังนี้

2.1 ความหมายของการกวดวิชา

จิตกาญจน์นันท์ ชันติวงศ์ (2546: 13) กล่าวว่า การกวดวิชา หมายถึง การเรียนนอกเหนือเวลาเรียนตามปกติและเนื้อหาที่เรียนไม่ใช่เนื้อหาใหม่ โดยที่ใครก็สามารถเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีการเรียนอ่อน ปานกลาง หรือสูงและผู้ที่มาเรียนล้วนหวังผลจากการเรียนกวดวิชาว่าจะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนในเวลาอันใกล้

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2545: 4) ได้กล่าวว่า การกวดวิชา หมายถึง การเรียนเพิ่มพิเศษไปจากชั้นเรียนปกติเพื่อเพิ่มเติมความรู้ส่วนที่ขาดตกบกพร่อง เสริมเนื้อหาและทักษะให้กับผู้เรียนในระดับชั้นปัจจุบันรวมถึงเป็นการเตรียมการล่วงหน้าในชั้นเรียนต่อไป ซึ่งมีเป้าหมายในการสอบเข้าศึกษาในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง

นิภาพร พรุ่งโรจน์ (2549: 7) กล่าวว่า การเรียนกวดวิชา หมายถึง การเรียนนอกห้องเรียน โดยเป้าหมายของผู้เรียนคือเรียนให้ทันผู้อื่นหรือมากกว่าผู้อื่น และนำไปสอบเพื่อเพิ่มเกรดหรือเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อ ซึ่งการกวดวิชาจะไม่ได้สอนเนื้อหาที่แตกต่างจากในห้องเรียนแต่จะเป็นการสอนเนื้อหาเพียงบางส่วนที่สำคัญและโรงเรียนบางแห่งอาจจะสอนเทคนิคในการจำหรือวิธีการคิดลัด

สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2530ก: 39) กล่าวว่า การเรียนกวดวิชา คือ การเรียนอะไรก็ตามที่คิดว่าตนขาดหรือยังไม่พร้อม เพื่อให้ตนเรียนทันผู้อื่น หรือมากกว่าผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนอาจเรียนอ่อน ปานกลาง หรือเรียนเก่งก็ได้

อุดมเดช ชาแก้วและสยามसान บัวงาม (2547: 13) กล่าวว่า การเรียนกวดวิชา คือการเรียนซ้ำในสิ่งที่เรียนมาแล้วในการเรียนปกติตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แต่เน้นเนื้อหาบางเรื่องบางตอนและใช้วิธีการหรือเทคนิคพิเศษในการทำให้ผู้เรียนจำได้ง่ายขึ้น สามารถนำไปใช้ได้รวดเร็ว โดยมีเป้าหมายในการกวดวิชาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อให้สถาบันที่ต้องการให้ได้

จากศึกษาความหมายของการเรียนกวดวิชาที่นักวิจัยหลายท่านได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของการเรียนกวดวิชาได้ว่าเป็นการเรียนวิชาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนปกติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้เรียนอาจเป็นผู้ที่เรียนอ่อน ปานกลาง หรือเก่งก็ได้

2.2 ความเป็นมาของการเรียนกวดวิชา

ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่า การกวดวิชาเริ่มต้นในสมัยใด แต่มีผู้กล่าวไว้ว่า (ก้านทิพย์ ชาตวงศ์, 2539) การกวดวิชาเริ่มต้นตั้งแต่สมัยพระนารายณ์ โดยชาวจีนที่มีฐานะดีจ้างครูจีนมาสอนภาษาจีนให้แก่บุคคลที่จะศึกษาในประเทศจีน หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน ในปี พ.ศ.2497 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ แต่ยังไม่มีการกำหนดโรงเรียนกวดวิชาไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าว จนถึงปี พ.ศ.2497 มีการปรับปรุงใช้ พ.ร.บ. โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2497 ได้มีการกำหนดมาตรา 20(5) ให้มีโรงเรียนกวดวิชาขึ้น จัดเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทการศึกษาพิเศษ

ในปี พ.ศ.2503 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ มีลักษณะที่แยกสายการเรียน ทำให้มีจุดอ่อนในการเตรียมตัวเพื่อเข้าแข่งขันของแต่ละสายที่ต้องการจะให้ความพร้อมที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้ (ประยูร ศรีประสาธน์, 2530 และอภิชัย พันธเสน, 2530) จึงทำให้การกวดวิชา มีบทบาทมากขึ้น ในปี 2512 จึงได้มีการถกเถียงมากกว่าควรจะมีการขยายโรงเรียนกวดวิชาให้มากขึ้นหรือไม่ แต่กระทรวงศึกษาธิการเองก็เห็นว่าไม่มีความจำเป็นเพราะทำให้ผู้ปกครองสิ้นเปลือง (ก้านทิพย์ ชาตวงศ์, 2530 และ พอดู สุวรรณทัต, 2530)

ในปี พ.ศ.2520 มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนควบคู่กันทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่จะใช้ชีวิตได้อย่างดีในสังคม แต่ทำให้ผู้ที่เรียนต่อเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมีพื้นฐานทางวิชาการอ่อนลงจึงทำให้มีการกวดวิชากันมากขึ้น แต่ในปี 2520 นั้นเอง กระทรวงศึกษาธิการก็ย้ายนโยบายเดิมที่ไม่อนุญาตให้มีการขยายเพิ่มขึ้นเหมือนเดิม (พอดู สุวรรณทัต, 2530)

ในระหว่างปี พ.ศ.2520-2530 นี้เองได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการกวดวิชากันอย่างกว้างขวาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สนับสนุนให้มีการศึกษาเรื่องของการกวดวิชาอยู่หลายเรื่อง (ประยูร ศรีประสาธน์ และวิไล ชุมแสง, 2526, กาญจนา ชุกรวงศ์ และช่อ มงคล, 2526) พบว่า การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมีการแข่งขันกันสูงมาก ผู้ที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้นั้นได้กวดวิชาเพิ่มมากขึ้น การกวดวิชาขยายวงกว้างขวางขึ้นและมีผลต่อการเรียนในโรงเรียนปกติ ทำให้ไม่สนใจเรียนในโรงเรียนโดยเฉพาะในที่สุดท้ายและมีแนวโน้มที่จะทำให้ครูในโรงเรียนสอนในแนวกวดวิชาเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็พบว่าผู้ที่ไม่ได้กวดวิชาที่สามารถสอบเข้า

มหาวิทยาลัยได้เช่นกัน นักวิชาการหลายคน (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2530; ประยูร ศรีประสาธน์, 2530; อภิชัย พันธเสน, 2530; สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2530) ได้ศึกษาวิเคราะห์และแสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง กวดวิชาไว้มาก ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าเพราะการแข่งขันในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยสูง การเตรียมตัวเพื่อการแข่งขันจึงมีสูงไปด้วย รูปแบบการกวดวิชาจึงมีหลากหลายขึ้นและขยายไปเป็นการกวดวิชาเพื่อเข้าศึกษาในระดับต่างๆ อีกด้วย ซึ่งสะท้อนภาพการเอาชนะและนำไปสู่ระบบตัวใครตัวมันในวงการศึกษไทย

หลังจากที่ห้ามขยายตัวมานาน ในปี 2534 กระทรวงศึกษาธิการก็ได้อนุมัติหลักการให้มีการเปิดโรงเรียนกวดวิชาขึ้นได้และมีหลักเกณฑ์ที่รัดกุมขึ้นทั้งสถานที่ ผู้บริหาร อาคาร อุปกรณ์ ฯลฯ โรงเรียนกวดวิชาจึงขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวาง ในระหว่างปี 2536-2540 ก็ได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงการดูแลโรงเรียนกวดวิชาของเอกชนให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (จำรัส นองมาก, 2542) ในปี 2542 จึงได้มีความพยายามที่จะจัดระบบของโรงเรียนกวดวิชาให้ดีขึ้น

หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปี 2542 ความสนใจในเรื่องของการกวดวิชาก็กลับมามีความกว้างขวางขึ้นอีก สถาบันราชภัฏสวนสุนันทาได้จัดประชาพิจารณ์ขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2542 ในปี 2543 ข้อถกเถียงถึงบทบาทของโรงเรียนกวดวิชาตาม พ.ร.บ. การศึกษา 2542 ก็มีการอภิปรายกันมากขึ้น (เคลิณวิทย์, 30 พ.ย.2543; มติชน, 3 ต.ค. 2543; ผู้จัดการ, 25 ก.ค. 2543; ไทยโพสต์, 8 ก.ค. 2543)

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในปี 2553 ประเทศไทยมีโรงเรียนกวดวิชาทั้งหมด 1,983 แห่ง เป็นโรงเรียนในกรุงเทพฯ 487 แห่ง และต่างจังหวัด 1,496 แห่ง มีนักเรียนทั้งสิ้น 859,085 คน

2.3 ขอบเขตของการเรียนกวดวิชา

โดยทั่วไปความหมายของการกวดวิชาจะหมายถึง การเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนปกติในชั้นเรียน ซึ่งการเรียนเพิ่มเติมนี้จะเรียนจากครูในโรงเรียนเอง ครูผู้สอนภายนอกหรือครูจากโรงเรียนกวดวิชาเฉพาะก็ได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อการสอบแข่งขันเข้าศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ เป็นหลัก แต่ในปัจจุบันการกวดวิชามีเป้าหมายครอบคลุมไปถึงการเรียนเพื่อเสริมความรู้ในชั้นเรียน การเรียนเพื่อเตรียมตัวล่วงหน้าในชั้นต่อไปและการเรียนเพื่อทำเกรดให้มากขึ้นอีกด้วย

เมื่อความหมายของการกวดวิชามีขอบเขตกว้างขวางขึ้นเช่นนี้ ประเภทของการกวดวิชาจึงเป็นไปตามลักษณะและจุดมุ่งหมายของการเรียน ซึ่งได้มีผู้จำแนกไว้เป็น 8 กลุ่ม คือ (สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2530)

1. การเรียนซ่อม (Remedial Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูให้แก่ผู้เรียนที่เรียนตามปกติแล้วเรียนไม่ทันผู้อื่น เพราะเหตุผลต่างๆ เช่น มีความสามารถไม่เพียงพอ มีเวลาไม่เพียงพอ หรือเพราะขาดเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนนั้น สามารถเรียนได้ทันคนอื่นหรือเรียนให้ผ่านวัตถุประสงค์ขั้นต่ำในโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ได้กำหนด หรืออาจกล่าวได้ว่า การเรียนซ่อมนั้นคือ การเรียนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ “ทัน” ผู้อื่นที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าเปรียบเหมือนการ “วิ่งกวด” หรือ “ไล่กวด” ผู้อื่นที่อยู่ข้างหน้าให้ทันนั่นเอง

2. การเรียนเสริม (Extra Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนที่เรียนตามปกติแล้วเรียนได้เก่งกว่าผู้อื่น เพราะเหตุผลต่างๆ เช่น มีเวลาเรียนมากกว่า มีสติปัญญาดีกว่า หรือเพราะรู้เรื่องเหล่านั้นดีแล้ว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนนั้นมีสิ่งอื่นได้เรียนรู้มากขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาผู้อื่นหรือเพื่อให้ผู้เรียนนั้น “เรียนกวด” ผู้อื่นที่อยู่ในระดับสูงกว่าตนเองขณะนั้น เช่น นักเรียนชั้น ม.4 “เรียนกวด” วิชาเพื่อสอบเทียบ ม.6 และนักเรียนชั้น ม.6 “เรียนกวดวิชา” เพื่อให้มีความรู้มากๆ จะได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ เป็นต้น

3. การเรียนปรับสภาพ (Adapted Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหา วิชากิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนที่มีพื้นความรู้ทางวิชาการ หรือความพร้อมไม่เพียงพอที่จะไปเรียนร่วมกับผู้อื่นได้ จึงต้องมีการเรียนเพิ่มเติมหรือปรับปรุงแก้ไขสิ่งเหล่านี้ก่อน เช่น นักเรียนอนุบาลต้องเรียนปรับสภาพความพร้อมทางร่างกายและจิตใจก่อนในชั้นเตรียมประถมก่อนไปเรียนในชั้นประถมปีที่ 1 นิสิตนักศึกษาที่รับจากโครงการพิเศษต้องเรียนปรับสภาพภาษาอังกฤษก่อนเปิดเรียนภาคต้นก่อนที่จะไปเรียนร่วมกับนิสิตนักศึกษาทั่วไป เป็นต้น

4. การเรียนแก้ไข (Corrective Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อแก้ไขความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนบางอย่างให้ถูกต้องในเมื่อสิ่งที่ผู้เรียนรู้นั้นคลาดเคลื่อน หรือไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น นักเรียนเรียนแก้ไขภาษาอังกฤษ เพราะได้ออกเสียงบางเสียงไม่ถูกต้องมานานแล้ว หรือเรียนแก้ไขวิชาคณิตศาสตร์ เพราะว่า แนววิธีคิดบางอย่างเกี่ยวกับการบวก ลบ คูณและหาร ของหลักสูตรใหม่และเก่าแตกต่างกัน เป็นต้น การเรียนรู้ประเภทนี้มักเป็นการเรียนสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้วแต่ยังไม่ถูกต้อง จึงต้องมาเรียนเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องขึ้น

5. การเรียนเร่ง หรือ การเรียนเร่งรัด (Accelerated Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนที่ฉลาด เพื่อให้เรียนฉลาดยิ่งขึ้น เรียนรู้เนื้อหามากขึ้น และเรียนได้ในชั้นที่สูงขึ้น ซึ่งการเรียนประเภทนี้จุดมุ่งหมายหลัก มักเป็นการเรียนเพื่อเรียนลัด เช่น เรียนเร่งรัดเพื่อสอบเทียบ ม.3 และ ม.6 เป็นต้น

6. การเรียนเฉพาะ (Specified Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือ กิจกรรม หรือ ประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนโดยเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ หรือความสนใจเฉพาะบุคคลของผู้เรียน เช่น การเรียนเฉพาะวิชาดนตรีไทย การเรียนเฉพาะวิชาภาษาไทย และการเรียนเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

7. การเรียนพิเศษ (Special Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม หรือ ประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนนอกชั้นเรียน หรือนอกหลักสูตร เช่น นักเรียน ม.5 เรียนพิเศษวิชา ภาษาอังกฤษกับชาวต่างประเทศวันอาทิตย์ หรือเรียนพิเศษอิเล็กทรอนิกส์ในวันหยุด เป็นต้น ผู้สอนวิชาต่างๆ นี้ มักนิยมเรียกว่า ครูพิเศษ หรือครูสอนพิเศษ เป็นต้น

8. การเรียนตัว (Tutorial Learning) ได้แก่ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม หรือ ประสบการณ์ที่ครูหรือเพื่อนร่วมชั้น (Peer or Classmate) หรือเพื่อนรุ่นพี่ (Senior Students) จัดให้แก่ ผู้เรียนสำหรับเนื้อหาบางอย่างเป็นประจำคราว มักนิยมจัดทำกันเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือเป็นการส่วนตัว เช่น นิติชั้นปีที่ 1 เรียนตัวกับนิติชั้นปีที่ 4 หรือ นักศึกษาปีที่ 2 ติววิชาต่างๆ กันเองก่อนสอบ เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การเรียนกวดวิชา อาจหมายถึงการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าว ทั้งนี้ มีความหมายแตกต่างกันออกไปในแง่ของสิ่งที่มุ่งกวด วัตถุประสงค์และลักษณะของผู้เรียน (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างของการเรียนกวดวิชา

แบบการเรียน	สิ่งที่มุ่ง "กวด" ให้ทัน	วัตถุประสงค์หลัก	ลักษณะผู้เรียน
1. การเรียนซ่อม	ความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมชั้น	เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดต่างๆ ที่มีอยู่	เรียนอ่อนหรือขาดเรียน
2. การเรียนเสริม	ความรู้ความสามารถของตนเอง	เพื่อเรียนเนื้อหาที่มากกว่าหรือสูงกว่าที่เรียนในชั้น	เรียนเก่งกว่าเพื่อนร่วมชั้น
3. การเรียนปรับสภาพ	ความรู้และความพร้อมของเพื่อนร่วมชั้นในอนาคต	เพื่อให้มีความรู้และความพร้อมในด้านต่างๆ	เรียนอ่อน อายุหรือวุฒิภาวะมีน้อยกว่าผู้อื่น
4. การเรียนแก้ไข	ความรู้ที่ถูกต้อง	เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดของข้อความรู้ที่มีอยู่เดิม	ใครก็ตามที่เข้าใจผิดในความรู้บางอย่าง
5. การเรียนเร่ง (รัด)	ความรู้หรือความสามารถของผู้ที่อยู่ในชั้นที่สูงกว่า	เพื่อเรียนเนื้อหาของชั้นที่อยู่สูงกว่าขึ้นไปให้ได้	เรียนเก่งหรือเรียนได้เร็ว
6. การเรียนเฉพาะ	ความก้าวหน้าของวิทยาการหรือความต้องการของตนเอง	เพื่อสนองความต้องการของตนเอง	มีความสนใจพิเศษกับสิ่งที่เรียน

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างของการเรียนกวดวิชา (ต่อ)

แบบการเรียน	สิ่งที่มุ่ง "กวด" ให้ทัน	วัตถุประสงค์หลัก	ลักษณะผู้เรียน
7. การเรียนพิเศษ	ความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมชั้นหรือความต้องการของตนเอง	เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่มีหรือสนองความสนใจของตนเอง	ใครก็ตาม
8. การ (เรียน) คิว	ความรู้ตามหลักสูตร	เพื่อเรียนรู้เนื้อหาของหลักสูตรให้ได้ครบถ้วน	ใครก็ตาม
รวมการเรียนกวดวิชา	อะไรก็ตามที่คิดว่าขาดหรือยังไม่พร้อม	เพื่อให้เรียนทันผู้อื่นหรือมากกว่าผู้อื่น	ใครก็ตามทั้งผู้ที่เรียนอ่อนปานกลางหรือเก่งก็ได้

2.4 ประเภทของโรงเรียนกวดวิชา

โรงเรียนกวดวิชาเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2597 มาตรา 20 (5) เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้นโดยมุ่งเน้นการเรียนเพื่อสอบแข่งขันในสถานศึกษาต่างๆ

โรงเรียนกวดวิชาสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท (พอลู สุวรรณทัต, 2530) คือ

1. ประเภทเรียนลัด โรงเรียนประเภทนี้ผู้เรียนต้องการเรียนเพื่อที่จะไปสมัครสอบเทียบความรู้ เช่น สอบเทียบความรู้ขึ้นตัวประโยค ทำให้ผู้เรียนสามารถประหยัดเวลาประหยัดเงินได้มาก เพราะใช้เวลาเรียนและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

2. ประเภทเฉพาะกาล โรงเรียนประเภทนี้เปิดสอนเฉพาะเวลาหรือเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่จะเปิดเรียนภาคฤดูร้อนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสเรียนได้เพิ่มเติมความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าโอกาสในการเลือกสถานที่เรียนของนักเรียนมีไม่เท่ากัน เมื่อเรียนในโรงเรียนที่มีมาตรฐานไม่ดีก็เกรงว่าจะสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนต่อในสถาบันชั้นสูงไม่ได้ ฉะนั้นผู้เรียนจึงหาที่เรียนเพิ่มเติมเพื่อให้มีโอกาสที่จะสอบแข่งขันต่อไป

3. ประเภทกวดวิชาตลอดปี โรงเรียนประเภทนี้เปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนเสริมในวิชาที่ตนเรียนอ่อนหรือวิชาที่ไม่เข้าใจ เพื่อจะเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับต่อไป

2.5 แนวคิดทฤษฎีเรื่องการตัดสินใจ

2.5.1 ความหมายของการตัดสินใจ

จากการศึกษาความหมายของการตัดสินใจของนักวิจัยหลายท่าน ผู้วิจัยได้สรุปความหมายโดยรวมของแนวคิดไว้ดังนี้

Shull Delbecq และ Cumming (1970) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเกิดจากการพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของแต่ละคนที่จะสามารถสนองความต้องการของตนเองได้

บุญกร คำคง (2542) กล่าวว่า การตัดสินใจต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานจากเรื่องที่กำลังพิจารณา โดยใช้ความรู้พื้นฐานและข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับ นำมาผสมผสานกับการสรุปอ้างอิง เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย แสดงทิศทางนำไปสู่การตัดสินใจ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจจากนักวิจัยหลายท่าน ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการตัดสินใจนั้น หมายถึงกระบวนการทางความคิดในการเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์เปรียบเทียบทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสมและมีค่านิยมส่วนตัวของผู้ตัดสินใจเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ

2.5.2 แนวคิดและแบบจำลองกระบวนการตัดสินใจของ Kotler

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบจำลองการตัดสินใจของ Kotler (1983, pp. 147-157) ซึ่งกล่าวว่ากระบวนการตัดสินใจนั้นแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 1 คือการตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการ (Problem Recognition)

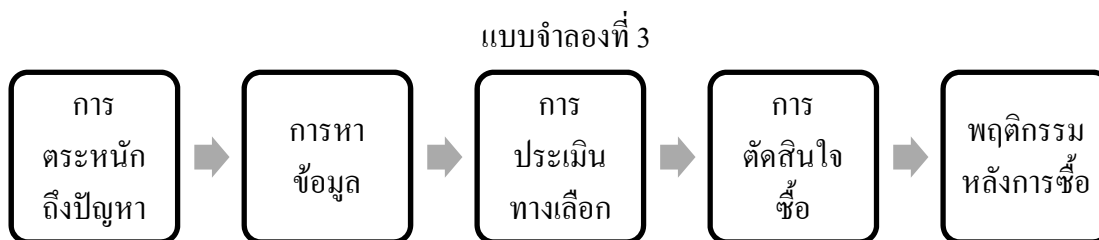
ขั้นตอนที่ 2 คือการหาข้อมูล (Information Search)

ขั้นตอนที่ 3 คือการประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives)

ขั้นตอนที่ 4 คือการตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision)

ขั้นตอนที่ 5 คือพฤติกรรมหลังการซื้อ (Postpurchase Behavior)

ดังแบบจำลองดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองกระบวนการตัดสินใจของ Kotler

ที่มา: ปรับปรุงจาก Kotler, 1983

2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

2.6.1 ปัจจัยภายใน (Internal Factors)

ปัจจัยภายใน (Internal Factors) หรือปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

2.6.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรที่มีความแตกต่างกันและสามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ รวมถึงอายุ เพศ รายได้ การศึกษารายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สถานภาพสมรส และขนาดครอบครัว ปกติลักษณะเหล่านี้มักจะใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ผู้รับสารเป้าหมายโฆษณาเนื่องจากลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้รับสารเป้าหมายมีทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

2.6.1.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคให้บุคคลหนึ่งแตกต่างไปจากอีกบุคคลหนึ่ง แบ่งได้ 4 ปัจจัย ดังนี้

- แรงจูงใจและความต้องการ (Motivation and Need) (แรงจูงใจ (Motivation) เป็นพื้นฐานเชิงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ ที่ขับเคลื่อนพฤติกรรมส่วนตัวให้ออกมาในรูปแบบของการกระทำ

จุดแรกเริ่มของการเกิดแรงจูงใจคือความต้องการที่บุคคลมีความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะผลักดันให้เกิดพฤติกรรม แรงจูงใจเป็นสภาพภายในจิตใจของบุคคลซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงทำให้บุคคลค้นหาคำตอบเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นได้มีนักจิตวิทยาได้ในแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจลำดับขั้นของมาสโลว์(Maslow is Hierarchy of Needs)
 อับราฮัม มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้นคือ (สุภาภรณ์
 พลนิกร, 2548, หน้า 184-186)

1. ความต้องการด้านกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานสุดคือความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อากาศ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม
2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety Needs) เมื่อได้รับความต้องการทางกายภาพเป็นที่พอใจแล้วจะเกิดความต้องการให้ตนเองมั่นคงในเรื่องความไม่แน่นอนต่างๆ รวมถึงความปลอดภัยจากอันตรายจะเป็นสิ่งขับเคลื่อนให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดยมีความสำคัญกว่าความจำเป็นชนิดแรก โดยผู้ที่มิฐานะดีจะให้ความสำคัญมากกว่าผู้ที่ยากจน
3. ความต้องการการยอมรับในสังคม (Social or Belonging Needs) เนื่องจากผู้บริ โภคแสวงหาความสัมพันธ์ที่อบอุ่นและความพอใจกับบุคคลอื่นๆ เช่น ความรักความผูกพันระหว่างสมาชิกในครอบครัว จึงมีผลิตภัณฑ์จำนวนมากที่โฆษณาโดยเน้นความสัมพันธ์และการยอมรับจากสังคม
4. ความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง (Ego or Self-esteem Needs) โดยความภูมิใจมักมีแรงผลักดันจากภายในและภายนอก แรงผลักดันภายในเป็นการยอมรับตนเองว่ามีความสำเร็จตามที่ตนเองต้องการ รวมทั้งพอใจสิ่งที่ตนทำไป ส่วนความภูมิใจภายนอกเป็นสิ่งที่ได้รับจากผู้อื่น เช่น ชื่อเสียง เกียรติยศ ผู้ผลิตจึงเสนอสินค้าที่บ่งบอกความสำเร็จและสถานภาพ เช่น นาฬิกาโรเล็กซ์ เป็นต้น
5. ความต้องการความสำเร็จส่วนตัว (Self-Actualization or Self-Fulfillment Needs) การได้มีหรือได้เป็นสิ่งที่ตนฝันไว้และตามศักยภาพตน นักการตลาดจึงเสนอสินค้าและบริการที่เป็นสัญลักษณ์ของความจำเป็นในระดับนี้ เช่น รถยนต์คุณภาพสูงจากเยอรมัน ไวน์คุณภาพสูงจากฝรั่งเศส เป็นต้น

- การรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการซึ่งบุคคลเลือก จัดการ และตีความสิ่งเร้า เกิดเป็นภาพในการมองโลกที่มีความหมายและเป็นเรื่องราวโดยกระบวนการในการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามาสู่ประสาทสัมผัสที่รับรู้ได้ด้วยตัวรับประสาทสัมผัสซึ่งหมายถึงอวัยวะในการรับรู้ทั้ง 5 คือ ตา จมูก ปาก หู และผิวหนัง โฆษณาถือเป็นสิ่งเร้าที่ผู้รับสาร โฆษณาสามารถรับรู้ได้ โดยผ่านการมองเห็นและการได้ยิน การรับรู้ของผู้บริโภคในแต่ละตราสินค้าจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจว่าเขาจะซื้อตราสินค้าใดโดยขั้นตอนในการเลือกรับรู้ประกอบด้วยการเลือกเปิดรับ การเลือกสนใจ การเลือกเข้าใจ และการจดจำ

- การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง พฤติกรรมที่เปลี่ยนเกิดขึ้นจากกาลเวลาที่เปลี่ยนไป โดยสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นตัวกระตุ้นซึ่งสภาพดังกล่าวเกิดขึ้นได้ต้องมีการเปลี่ยนพฤติกรรมจากสภาวะภายนอกเป็นตัวกระตุ้นเท่านั้น

- ความเชื่อและทัศนคติ (Believe and Attitude) ความเชื่อ (Believe) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลยึดถือเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากประสบการณ์ในอดีต โดยความเชื่ออาจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้แก่ ผลลัพท์ บุคคล องค์กร และอื่นๆ

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปแบบของการชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

2.6.2 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (External or Social and Cultural Factors)

2.6.2.1 วัฒนธรรม หมายถึง การเรียนรู้ การใช้ชีวิต การมีปฏิสัมพันธ์ และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ทำให้สังคมหนึ่งแตกต่างจากอีกสังคมหนึ่ง โดยทั้งหมดนี้เป็นที่ยอมรับและสืบทอดผ่านกันระหว่างสมาชิกในสังคม

จากคำจำกัดความ วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่คนในสังคมกระทำเหมือนกันและก่อให้เกิดวิถีดำเนินชีวิตที่มีความเชื่อและค่านิยมที่อาจแตกต่างกันออกไป บางคนจึงกล่าวว่าวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดให้เกิดบุคลิกภาพของสังคมสามารถมองเห็นได้จากสิ่งที่จับต้องได้เช่น ศิลปะ วรรณกรรม งานก่อสร้าง เสื้อผ้า คนตรี เป็นต้น

2.6.2.2 ชั้นทางสังคม (Social Class) เป็นการจัดกลุ่มคนในสังคมออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ตามลำดับจากการใช้แนวคิดของกรณีย์กับการไม่มี โดยใช้ฐานในการแบ่งด้านรายได้ อาชีพ อำนาจ ความเป็นอยู่ เป็นต้น ชนชั้นทางสังคมจึงหมายถึง การจัดกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ในสังคมที่คนในกลุ่มจะมีลักษณะเหมือนกันในด้านวิถีชีวิต ค่านิยม บรรทัดฐาน ความสนใจ และพฤติกรรม การแบ่งชนชั้นทางสังคมออกได้เป็นระดับใหญ่ๆ คือ

- ชนชั้นระดับสูง (Upper Upper Class) คือชนชั้นสูงสุดในสังคมมีประวัติครอบครัวที่สืบเชื้อสายมาจากตระกูลร่ำรวยมีอำนาจและความมั่งคั่ง

- ชนชั้นสูงระดับล่าง (Lower Upper Class) มีลักษณะเป็นครอบครัวที่ประกอบอาชีพที่รายได้มาก จนทำให้เป็นผู้มีหน้าตาในสังคมและเป็นที่ยอมรับ

- **ชนชั้นกลางระดับสูง (Upper Middle Class)** เป็นบุคคลที่ทำงานหนัก ขยันประกอบอาชีพทำให้ประสบผลสำเร็จ และให้ความสำคัญกับการศึกษามาก เพราะการศึกษาทำให้มีอาชีพที่ดี

- **ชนชั้นกลางระดับล่าง (Lower Middle Class)** เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคมที่ทำงานหาเงินเพื่อซื้อบ้าน ซ้อรถ และสิ่งจำเป็น มีอาชีพรายได้พอประมาณกับการสร้างครอบครัวได้

- **ชนชั้นล่างระดับสูง (Upper Lower Class)** เป็นกลุ่มคนที่มีชีวิตแบบซ้ำๆ มีกิจกรรมเหมือนๆ เดิม ทำงานหนัก โดยเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่มากนักจึงไม่สามารถหยุดงานได้ เป็นงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความคิดมากนัก

- **ชนชั้นล่างระดับล่าง (Lower Lower Class)** เป็นกลุ่มคนที่ใช้ชีวิตไปวันๆ ทำงานเพื่อหาเช้ากินค่ำ ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ ใช้แรงงานเป็นหลัก

เนื่องจากแต่ละชนชั้นจะมีการใช้จ่ายเงินและใช้เวลาไปกับสินค้าหรือบริการที่แตกต่างกันไป ดังนั้นชนชั้นทางสังคมจึงเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคล

2.6.2.3 กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นกลุ่มที่ผู้บริโภคใช้เป็นจุดในการเปรียบเทียบเพื่อใช้ในการตัดสินใจบริโภคสินค้าผู้บริโภคจะรู้สึกถึงความเหมือนกันบางอย่างระหว่างผู้บริโภคกับบุคคลอ้างอิงนั้นๆ หรือรู้สึกถึงความผูกพันทางอารมณ์บางอย่างทำให้ผู้บริโภคใช้กลุ่มบุคคลนั้นเป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบพฤติกรรมที่กลุ่มอ้างอิงทำหรือมีความเชื่อ ค่านิยมและเป้าหมายแบบเดียวกันกับกลุ่มอ้างอิงอิทธิพลกลุ่มอ้างอิง แบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

- **อิทธิพลด้านข้อมูลข่าวสาร** กลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลเนื่องจากผู้บริโภคต้องการแสวงหาข่าวสารข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าที่ต้องการจะซื้อ อาจหาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้อยู่ในวงการวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือ คนรู้จัก เพื่อน ครอบครัว

- **อิทธิพลด้านการใช้ประโยชน์สินค้า** หรืออิทธิพลด้านการยินยอมตามกลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีอำนาจมากที่สุดเพราะเป็นตัวปรับทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมให้เป็นไปตามกลุ่ม เพื่อให้เกิดการยอมรับของกลุ่ม

- **อิทธิพลด้านการแสดงออกซึ่งค่านิยม** ผู้บริโภคจะทำตามกลุ่มอ้างอิง เพราะการมีพฤติกรรมหรือการเลือกใช้ตราสินค้านั้นๆ จะก่อให้เกิดความภูมิใจ การแสดงถึงความเป็นตัวตนหรือหรือแสดงถึงการไปถึงเป้าหมายสำคัญของชีวิต

2.6.2.4 ครอบครัว (Family) เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคและเป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุดในการสอนเกี่ยวกับการเป็นผู้บริโภค เพราะกระบวนการที่บุคคลพัฒนารูปแบบเฉพาะของพฤติกรรมและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค ผ่านการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในครอบครัว ดังนั้นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญในการก่อให้เกิดพฤติกรรมอย่างไร

บทบาทการบริโภคของครอบครัว สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 บทบาทคือ

- ผู้ริเริ่ม คือบุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มที่จะซื้อสินค้าเป็นคนแรกของครอบครัว
- ผู้มีอิทธิพล คือบุคคลที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อในทางใดทางหนึ่ง
- ผู้ตัดสินใจ คือบุคคลที่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกสินค้าอาจจะเป็นผู้ตัดสินใจ

หลักหรือร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับตราสินค้าที่จะซื้อ สถานที่ซื้อ เวลาในการซื้อ เป็นต้น

- ผู้ซื้อสินค้า คือผู้ที่ทำพฤติกรรมในการซื้อสินค้า
- ผู้สินค้า คือผู้ที่ใช้สินค้าที่ซื้อ

2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับส่วนประสมการตลาด

ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) คือ องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานการตลาด เป็นปัจจัยที่กิจการสามารถควบคุมได้ กิจการธุรกิจจะต้องสร้างส่วนประสมการตลาดที่เหมาะสมในการวางกลยุทธ์ทางการตลาด (ศิริวรรณ เสงี่ยมรัตน์ และคณะ, 2541: 35-36, 337) โดยส่วนประสมทางการตลาดแบ่งออกเป็น 7 ปัจจัย (7Ps) (Philip Kotler, 2003) ได้แก่

2.7.1 ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่ธุรกิจเสนอขายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ประกอบด้วยสิ่งที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น บรรจุภัณฑ์ ราคา คุณภาพ ตราสินค้า เป็นต้น ผลิตภัณฑ์อาจเป็นสินค้า บริการ สถานที่ บุคคล หรือความคิดก็ได้ โดยผลิตภัณฑ์จะต้องมีอรรถประโยชน์ (Utility) หรือมีคุณค่า (Value) ในสายตาของลูกค้าจึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้ การกำหนดกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์จะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.7.1.1 ความต่างของผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) และความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation)

2.7.1.2 องค์ประกอบ หรือคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ (Product Component) เช่น ประโยชน์พื้นฐาน คุณภาพ รูปลักษณ์ ตราสินค้า และการบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

2.7.1.3 การกำหนดตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ (Product Positioning) คือ การออกแบบกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ เพื่อแสดงตำแหน่งให้มีความแตกต่างในตลาดสินค้านั้นๆ รวมทั้งมีคุณค่าทางจิตใจกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

2.7.1.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีลักษณะใหม่ และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (New and Improved) โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

กลยุทธ์เกี่ยวกับส่วนประสมผลิตภัณฑ์ (Product Mix) และสายผลิตภัณฑ์ (Product Line)

2.7.2 ราคา (Price)

ราคา (Price) หมายถึงมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน หรือจำนวนเงินที่ผู้บริโภคต้องจ่ายเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ซึ่งผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่าของสินค้ากับราคาของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้ประกอบการควรคำนึงถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ในสายตาของลูกค้าซึ่งต้องคำนึงถึงการยอมรับของลูกค้า

2.7.3 การจัดจำหน่าย (Place)

การจัดจำหน่าย (Place) หมายถึง ช่องทางในการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังตลาด ส่วนสถาบันการตลาดมีหน้าที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายสินค้าประกอบด้วย การขนส่ง การคลังสินค้า และเก็บรักษาสินค้าคงคลัง

2.7.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้บริโภค เพื่อสร้างความพึงพอใจต่อตราสินค้าหรือบริการ โดยมุ่งใจให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้และมีความต้องการ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างอิทธิพลต่อความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรม การซื้อของผู้บริโภค โดยอาจใช้พนักงานขาย (Personal Selling) หรือการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คน (Non-Personal Selling) ในการเลือกใช้เครื่องมือการส่งเสริมการตลาด องค์กรอาจเลือกเพียงหนึ่งหรือหลาย โดยใช้หลักการเลือกเครื่องมือสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร (Integrated Marketing Communication) และพิจารณาถึงความเหมาะสมกับกลุ่มลูกค้า ผลิตภัณฑ์ และคู่แข่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.7.4.1 การโฆษณา (Advertising) เป็นกิจกรรมที่สื่อสารกับผู้บริโภคเพื่อโน้มน้าวให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการ

2.7.4.2 การขายโดยใช้พนักงาน (Personal Selling) เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคล เพื่อที่จะจูงใจลูกค้าเป้าหมายให้ซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

2.7.4.3 การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นกิจกรรมทางการตลาดที่กระตุ้นให้เกิดการขายซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจและทดลองใช้ การส่งเสริมการขายมี 3 รูปแบบ ได้แก่ การกระตุ้นผู้บริโภค หรือการส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่ผู้บริโภค (Consumer Promotion) การกระตุ้นคนกลาง หรือการส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่คนกลาง (Trade Promotion) และการกระตุ้นพนักงานขาย (Sales Force Promotion)

2.7.4.4 การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relations) มีความหมายดังนี้

- การให้ข่าว (Publicity) คือการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือตราสินค้าหรือบริษัทผ่านสื่อการกระจายเสียงหรือสิ่งพิมพ์
- การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) คือการสื่อสารเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ต่อผลิตภัณฑ์ หรือต่อนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมหรือป้องกันภาพพจน์ของผลิตภัณฑ์

2.7.4.5 การตลาดทางตรง (Direct Marketing) คือการโฆษณาเพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง (Direct Response Advertising) โดยใช้วิธีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์กับผู้ซื้อโดยตรง เพื่อให้เกิดการตอบสนองทันที ซึ่งต้องอาศัยฐานข้อมูลของลูกค้าและสื่อต่างๆ เช่น การใช้สื่อโฆษณา หรือแคตตาล็อก

- การโฆษณาเพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง (Direct Response Advertising) เพื่อส่งข่าวสารการโฆษณาไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดการตอบสนอง เช่น จดหมาย นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น
- เชื่อมตรง (Online Marketing) หรือการตลาดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Marketing) เป็นการโฆษณาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสาร ส่งเสริม การขาย สินค้าหรือบริการ โดยมีเครื่องมือที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย สื่อสังคมออนไลน์ การขายทางโทรศัพท์ การขายโดยใช้จดหมายตรง การขายโดยใช้แคตตาล็อก การขายทางโทรศัพท์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ จูงใจให้ลูกค้าตอบสนอง เช่น กิจกรรมคูปองแลกซื้อ การให้ส่วนลดการซื้อออนไลน์ เป็นต้น

2.7.5 บุคคล (People)

บุคคล (People) หรือพนักงาน (Employees) ต้องมีการคัดเลือกพนักงานที่มีคุณภาพ (Selection) และจัดให้มีการฝึกอบรม (Training) ในการสร้างวิธีการจูงใจ (Motivation) เพื่อสร้างความพึงใจให้กับลูกค้า โดยพนักงานควรมีทัศนคติที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

2.7.6 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation)

ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) คือการสร้างคุณภาพโดยรวมให้อยู่ในมาตรฐาน (Total Quality Management) เช่น ธุรกิจโรงแรมต้องพัฒนาลักษณะทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า

2.7.7 กระบวนการ (Process)

กระบวนการ (Process) เพื่อส่งมอบคุณภาพในการให้บริการให้กับลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า (Customer Satisfaction) ในการบริหารการตลาดผู้บริหารมักมุ่งตอบสนองความต้องการผู้บริโภคโดยใช้เครื่องมือส่วนประสมการตลาด หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “7Ps” แต่ในปัจจุบันการตลาดมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการโดยเริ่มต้นจากลูกค้าเป็นหลัก เราเรียกกระบวนการนี้ว่า 4Cs ซึ่งประกอบด้วย

2.7.7.1 ตอบสนองความต้องการได้มากที่สุด (Customer solution) ผู้ประกอบการควรเรียนรู้ถึงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ตรงกับความ ต้องการ เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า โดยอาจเสนอสินค้าหรือบริการที่ตรงความต้องการ หรือเหนือความคาดหวังของลูกค้าด้วยกลยุทธ์ที่เรียกว่า Mass Customization โดยการนำเสนอสินค้าหรือบริการที่พิเศษเฉพาะบุคคล ด้วยราคาที่เหมาะสม ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองลูกค้าได้ในวงกว้าง ดังนั้นกลยุทธ์นี้จึงจำเป็นต้องใช้การจากระบบฐานข้อมูลที่ดีพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว

2.7.7.2 ราคาเหมาะสม (Customer Cost) นักการตลาดควรเข้าใจว่านอกจากสินค้าที่ตรงกับความ ต้องการแล้วผู้บริโภคยังพิจารณาเรื่องของปัจจัยด้านราคาที่เหมาะสม ปัจจุบันแนวคิดในการพิจารณาราคาสินค้าของผู้บริโภคกำลังจะเปลี่ยนไป โดยการมองหาสินค้าที่มีคุณภาพในราคาถูกลง ดังนั้นองค์กรควรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการบริหารให้สอดคล้อง คือการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ต้นทุนต่ำลง รวมทั้งต้องเปลี่ยนยุทธวิธีการตั้งราคาใหม่จากเดิมที่ผลิตสินค้าเสร็จแล้วจึงค่อยมาตั้งราคา แต่กลับต้องพิจารณาว่าผู้บริโภคยอมรับสินค้านั้นๆ ด้วยราคา ณ ระดับใด ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนได้หรือไม่จึงค่อยมากำหนดราคา ณ ระดับที่ผู้บริโภคเต็มใจจะจ่าย

2.7.7.3 ชื่อหาความสะดวก (Convenience) ผู้ผลิตต้องพยายามส่งมอบสินค้าหรือนำเสนอบริการ ณ สถานที่และเวลาที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าในการหาซื้อ ซึ่งสามารถตรวจสอบสินค้าคงคลังได้ในทุกขั้นตอน โดยสามารถควบคุมและจัดการสินค้าได้ในทุกขั้นตอน ทำให้ไม่ต้องกักตุนสินค้าไว้มากเกินความจำเป็นเนื่องจากการจัดการระบบสั่งซื้อและจัดส่งสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของร้านค้าปลีกก็สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ทุกเวลาที่ต้องการ

และสามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลการสั่งซื้อได้ทันทีที่สามารถเดิมสินค้าบนห้างได้ไม่ขาดช่วง ส่งผลต่อการลดต้นทุนทั้งระบบและส่งผลดีแก่ผู้บริโภค ขณะเดียวกันการกระจายสินค้าควรคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้บริโภคในปัจจุบันต้องการซื้อหาสินค้าด้วยความสะดวกสบาย ไม่ยุ่งยาก เวลาใดก็ได้ที่ต้องการ จึงเกิดธุรกิจประเภทร้านสะดวกซื้อที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับธุรกิจในปัจจุบันมากขึ้น

2.7.7.4 รายละเอียด คุณสมบัติ ครอบคลุม ถูกต้อง ชัดเจน (Communication)

ในการสร้างกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่ผู้บริโภค องค์กรต้องสื่อสารด้วยข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และระมัดระวังการให้สัญญาแก่ผู้บริโภคที่เกินจริงซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความคาดหวังที่สูงต่อผลิตภัณฑ์หรือองค์กร และองค์กรต้องหลีกเลี่ยงการสร้างแรงกดดันกับลูกค้า เช่น กรณีการใช้พนักงานขาย ซึ่งพยายามขายสินค้าในลักษณะเชิงรุกอย่างมาก ในทางตรงกันข้ามองค์กรควรเสริมสร้างกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดเพื่อสร้างคุณค่าให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจในการซื้อผลิตภัณฑ์มากขึ้น เช่น การเสนอคุณสมบัติหรือการขายในลักษณะเชิงปรึกษาแก่ลูกค้า ตลอดจนบริการหลังการขายอย่างต่อเนื่อง หรือการจัดตั้งฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับลูกค้า เป็นต้น นอกเหนือจากเครื่องมือสื่อสารและการส่งเสริมการตลาดแบบเดิมๆ แล้วองค์กรยังสามารถสร้างคุณค่าด้วยเครื่องมือการสื่อสารยุคใหม่ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารกับลูกค้าเป้าหมายในวงกว้างและเป็นช่องทางในการรับข้อมูลจากลูกค้ากลับสู่องค์กรได้อย่างรวดเร็ว

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2545: 78 -79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย” จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายและนักเรียนที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่เรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต โดยนักเรียนที่เกรดเฉลี่ยสูงจะมีการกวดวิชามากกว่านักเรียนที่เกรดเฉลี่ยต่ำ ซึ่งอยู่ในช่วงเกรดเฉลี่ย 3.51 -4.00 มีอัตราการเรียนกวดวิชามากที่สุด คือ ร้อยละ 79.20 นักเรียนที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเรียนกวดวิชาอยู่ในช่วง 2000 -4000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 45.00 และ 4000 – 6000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.00 ต่ำกว่า 2000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.00 ช่วงเวลาที่นิยมเรียนส่วนใหญ่ คือ จันทร์-ศุกร์หลังเลิกเรียน เวลา 17.00 น. – 19.00 น. จุดมุ่งหมายในการกวดวิชา พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น เพื่อเตรียมการสอบเข้าศึกษาต่อ และเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นปกติ

รัชดา บุญมหาสิทธิ์ (2544: 33 – 38) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การเรียน กวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบริเวณสยามสแควร์” พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระหว่าง 3.50 – 4.00 มีมากที่สุดคือร้อยละ 75 มีรายได้ในครอบครัวมากกว่า 90000 บาท ร้อยละ 75 รองลงมา มีรายได้ 60001 – 90000 ร้อยละ 18 โดยมีการศึกษาของบิดาอยู่ในระดับปริญญาตรีร้อยละ 51 และการศึกษาของมารดาอยู่ในระดับปริญญาตรีร้อยละ 59 อาชีพของบิดาประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 44 และอาชีพของมารดาประกอบอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการ/ธุรกิจ ร้อยละ 40 สาเหตุที่เรียนกวดวิชานักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าช่วยเสริมการเรียนรู้ที่เรียนปกติ ร้อยละ 35.34 รองลงมาคิดว่าทำให้สอบคัดเลือกได้ ร้อยละ 26.72 เรียนที่โรงเรียนไม่เข้าใจ ร้อยละ 24.57 ชื่อเสียงของโรงเรียนกวดวิชา 5.60 ผู้ปกครองให้เรียน ร้อยละ 4.74 และเรียนตามเพื่อนร้อยละ 2.15 และเรียนเพื่อแข่งกับคนอื่น ๆ ร้อยละ 1.24 ตามลำดับ

สโรชา แก้วคำ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเรียนพิเศษ ศิลปะ” เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการสมัครเรียนพิเศษให้กับบุตรหลานที่มีอายุระหว่าง 3 – 12 ปี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุด ได้แก่ด้านทำเลที่ตั้ง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเด็กเล็กซึ่งไม่สามารถเดินทางได้เรียนด้วยตัวเองได้ ดังนั้นผู้ปกครองจึงมักเลือกโรงเรียนที่สะดวกในการเดินทาง เพราะผู้ปกครองในปัจจุบันมักจะเลือกให้เด็กเรียนหลายๆ อย่างภายในวันเดียว ปัจจัยรองลงมา คือด้านบุคลากรหรือครูผู้สอน เนื่องจากเป็นผู้ที่จะต้องอยู่กับเด็กและมีหน้าที่สำคัญในการทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ที่ดีในการเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีความน่าเชื่อถือ และไม่เปลี่ยนครูบ่อยเพื่อความต่อเนื่องในการเรียนของเด็ก และอีกปัจจัยหลักที่สำคัญคือ ด้านหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพร้อมกับทักษะด้านศิลปะส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย โดยมีแนวคิดในการตัดสินใจเลือกเรียนพิเศษจากความเหมาะสม และความชอบของเด็กเป็นหลัก

อมรรัตน์ เสียมทอง และไกรจิต สุตะเมือง (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการตลาดเชิงบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาบันสอนภาษาอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” พบว่า โฆษณาทางอินเทอร์เน็ตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.49 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.317 ส่วนโปรแกรมชั้นเรียนภาษาอังกฤษฟรี 1 คลาสหรือรับสิทธิ์ขยายเวลาเรียนเพิ่ม มีค่ามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.069 ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ คือด้าน Brand Image (ภาพลักษณ์) มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 8.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.635 และสถาบันที่มีการยอมรับทางสังคม

จึงมีความน่าเชื่อถือ มีค่ามากที่สุด คือค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.612 ขณะที่สถาบันที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีส่วนช่วยเหลือสังคม มีค่าน้อยที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 7.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.921 ส่วนการตัดสินใจพบว่าผู้บริโภคร้องการพัฒนาและปรับระดับทักษะภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นมีค่ามากที่สุด โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.542

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินตามโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยและขอบเขต โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

3.1 วิธีการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการเลือกเรียนกวดวิชา จากตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริโภคดังต่อไปนี้

- 3.1.1.1 แนวความคิดความหมาย และประเภทของการเรียนกวดวิชา
- 3.1.1.2 แนวความคิด และความหมายของการตัดสินใจ
- 3.1.1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค
- 3.1.1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาด
- 3.1.1.5 การศึกษาประวัติของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 6 แห่ง

3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะแบบเชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามสำหรับนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) คือมีการร่างคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดซึ่งมีคำสำคัญ (Keywords) เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยให้ข้อมูลโดยการเล่าเรื่องราวอย่างมีเป้าหมาย และมีลักษณะคำถามที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนคำสำคัญให้มีความเหมาะสมกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยแต่ละคนได้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาในระดับประถม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน ครอบคลุมทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง: ผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาล
2. กลุ่มตัวอย่าง: ผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน

หลังจากแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกประเภทของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 3 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายตามประเภทของโรงเรียนที่แบ่งไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.2.1 กลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาล

3.2.1.1 โรงเรียนสาธิตประสานมิตร

ที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ จำนวน 5 คน

3.2.1.2 โรงเรียนราชวินิต

ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในเขตกรุงเทพ จำนวน 5 คน

3.2.1.3 โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์)

ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในเขตท้องถิ่น จำนวน 5 คน

3.2.2 กลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน

3.2.2.1 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ที่เป็นตัวแทนโรงเรียนหญิงล้วน จำนวน 5 คน

3.2.2.2 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

ที่เป็นตัวแทนโรงเรียนชายล้วน จำนวน 5 คน

3.2.2.3 โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ

ที่เป็นตัวแทนโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จำนวน 5 คน

หลังจากกำหนดโรงเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทแล้วคือ โรงเรียนมุ่งเน้นด้านวิชาการ โรงเรียนในเขตกรุงเทพ โรงเรียนในเขตท้องถิ่น โรงเรียนประเภทหญิงล้วน โรงเรียนประเภทชายล้วน และโรงเรียนของกลุ่มคนที่มีชื่อเสียง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random) เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โรงเรียนละ 5 ท่าน และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลต่อไป

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางหนึ่ง โดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยประเภทต่างๆ รวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในการค้นคว้าวิจัย

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อีกแนวทางหนึ่งนั้น ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม ในลักษณะต่างๆ (กรแก้ว จันทภาษา 2547) เนื่องจากการเป็นสัมภาษณ์ในลักษณะของการสนทนา ซึ่งช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างละเอียดในหัวข้อเฉพาะที่ต้องการ อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่นของข้อคำถามซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน

โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือ การสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัวเป็นเพียงการกำหนดแนวคำถามให้มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง ผู้ให้สัมภาษณ์จึงสามารถแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายแง่มุม และผู้วิจัยหรือผู้สัมภาษณ์

สามารถสอบถามข้อมูลข้อเท็จจริง รายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญหรือมีความน่าสนใจในแต่ละประเด็นคำตอบ ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความลึกมากยิ่งขึ้น

3.3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับกระบวนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) ซึ่งมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดซึ่งมีคำสำคัญ (Keywords) และลักษณะของข้อคำถามที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนคำสำคัญ (Keywords) ของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ส่วนการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการออกแบบการวิจัย (Research Design) หรือการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

3.3.1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชา รวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต

3.3.1.2 การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการเลือกเรียนกวดวิชาและกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค

3.3.1.3 การดำเนินการกำหนดขั้นตอนและแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ประกอบด้วยผู้ปกครองระดับชั้นประถมทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่วางแผนด้านการศึกษาและตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียน

3.3.1.4 การออกแบบการวิจัย (Research Design) หรือการสร้างแบบสัมภาษณ์ สำหรับนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการออกแบบการสัมภาษณ์ประเภทนี้โครงสร้างซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดที่มีการใช้คำสำคัญ (Keywords) เป็นเครื่องชี้นำเพื่อให้ได้ข้อมูลตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ และนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามกระบวนการต่อไป

ในการสร้างข้อคำถามสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539) เป็นเกณฑ์กำหนดโครงสร้างของคำถาม ซึ่งประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ในการสร้างคำถามตอนที่ 1 นั้น เป็นการเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งข้อมูลด้านการเรียนของตัวนักเรียน เพื่อทราบถึงข้อมูลพื้นฐานและสาเหตุความต้องการในการเรียนกวดวิชาของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ อายุของนักเรียน ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ วิชาที่นักเรียนเรียนกวดวิชา ระยะเวลาที่เรียนกวดวิชา จำนวนชั่วโมงที่เรียนต่อหนึ่งสัปดาห์ผลการเรียนก่อนและหลังกวดวิชา รวมถึงข้อมูลของผู้ปกครอง ได้แก่ อายุ อาชีพและการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2: ทศนคติเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชา

การสร้างคำถามตอนที่ 2 นั้นเป็นคำถามปลายเปิดที่นำไปสู่มุมมองความคิดเห็นโดยรวมของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการเรียนกวดวิชา ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

ตอนที่ 3: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนี้

- ปัจจัยด้านความต้องการ
- ปัจจัยด้านด้านการตลาด
- ปัจจัยด้านค่านิยม
- ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง
- ปัจจัยด้านครอบครัว

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

3.4.2 ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

คำถามเชิงคุณภาพสำหรับตัวแทนผู้ปกครองเพื่อศึกษา”ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม”

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- ชื่อ
- อายุของผู้ปกครอง
- อาชีพของผู้ปกครอง
- การศึกษาของผู้ปกครอง
- อายุของนักเรียน
- ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่
- วิชาที่นักเรียนเรียนกวดวิชา
- ระยะเวลาที่เรียนกวดวิชา

- จำนวนชั่วโมงที่เรียนต่อหนึ่งสัปดาห์
- ผลการเรียนก่อนและหลังกวดวิชา

ส่วนที่ 2: คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับทัศนคติการเรียนกวดวิชา

- คุณวางแผนด้านการศึกษาในอนาคตให้กับบุตรหลานอย่างไรบ้าง
- สาเหตุของการเรียนกวดวิชา
- คุณคิดว่าอะไรคือประโยชน์ของการเรียนกวดวิชา
- คุณคิดว่าการเรียนกวดวิชามีความจำเป็นหรือไม่อย่างไร
- คุณคิดว่าการเรียนกวดวิชามีข้อเสียหรือไม่อย่างไร (และข้อเสียนั้นส่งผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของคุณหรือไม่)

- คุณคิดว่าการเรียนวิชาต่างๆ ที่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น วิชาดนตรี วิชาภาษาเกาหลี มีความจำเป็นต้องเรียนกวดวิชาหรือไม่

- คุณคิดว่านักเรียนมีความสุขในการเรียนกวดวิชาหรือไม่อย่างไร
- ในการเลือกเรียนกวดวิชาคุณเลือกวิชาที่นักเรียนเรียนอ่อนหรือวิชาที่นักเรียนชอบมากกว่ากันเพราะอะไร

ส่วนที่ 3: คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านความต้องการ

- ปัจจัย (หรือแรงจูงใจ) อะไรที่คุณคิดว่ามีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชา
- คุณคิดว่าตัวนักเรียนต้องการเรียนกวดวิชาหรือไม่เพราะอะไร
- ผลการเรียนเท่าไรที่คุณคิดว่าควรเรียนกวดวิชาและผลการเรียนเท่าไรที่คุณคิดว่า

ควรจะไม่เรียนกวดวิชา

- คุณคิดว่านักเรียนหรือผู้ปกครองได้อะไรจากการเรียนกวดวิชานอกจากการเพิ่มเติมความรู้

- คุณคิดว่าปัจจัยข้อใดมีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุดเรียงลำดับ (ปัจจัยด้านความต้องการ, ปัจจัยด้านการตลาด, ปัจจัยด้านค่านิยม, ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง, ปัจจัยด้านครอบครัว)

ปัจจัยด้านการตลาด

- คุณหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาจากแหล่งใด
- คุณคิดว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด เช่น ราคา หรือ โปรโมชั่นต่างๆ มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาหรือไม่อย่างไร

- คุณคิดว่าปัจจัยในส่วนของโรงเรียน เช่น ชื่อเสียงเฉพาะด้านของโรงเรียน (เช่น คมอง- วิชาคณิตศาสตร์, ครุฑลิเล่-วิชาภาษาไทย) ที่ตั้ง, Alumni, จำนวนนักเรียนที่สอบติดสถาบันต่างๆ มีผลต่อ การเลือกเรียนกวดวิชาอย่างไร

- คุณคิดว่าโรงเรียนสามารถกวดวิชา (ผลักดัน) ให้บุตรหลานของท่านประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายได้หรือไม่

- คุณคิดว่าการเรียนเสริมพิเศษที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไร

ปัจจัยด้านค่านิยม

- คุณคิดเห็นอย่างไรกับการเรียนกวดวิชาในปัจจุบัน
- คุณรู้สึกอย่างไรถ้าบุตรหลานไม่ได้เรียนกวดวิชา
- คุณมีเพื่อนผู้ปกครองที่สถาบันกวดวิชาเดียวกันหรือมาจากโรงเรียนเดียวกันหรือไม่ (และกลุ่มเพื่อนผู้ปกครองนี้มีอิทธิพลต่อการเรียนกวดวิชาหรือไม่)

- ถ้าผลการเรียนไม่ดีขึ้นตามเป้าหมายหลังจากกวดวิชาแล้วคุณคิดว่าจะเรียนต่อไป หรือไม่เพราะอะไร

- คุณเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเรียนกวดวิชาถือเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง
- คุณเห็นด้วยหรือไม่ว่าการส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาถือเป็นการยกระดับทางสังคม ให้กับผู้เรียนและครอบครัว ทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ

- คุณเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเรียนกวดวิชาเป็นการเพิ่มความรู้ที่มั่นคงทางจิตใจให้กับ ผู้ครอง

ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง

- คุณรู้จักสถาบันกวดวิชาที่บุตรหลานกำลังเรียนอยู่ได้อย่างไร
- หากมีผู้แนะนำคุณคิดว่าผู้ที่แนะนำมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเรียนกวดวิชา หรือไม่อย่างไร

- ถ้าผู้ที่แนะนำไม่ได้มีไลฟ์สไตล์หรือปัญหาด้านการเรียนเหมือนบุตรหลานของคุณ คุณจะเชื่อคำแนะนำนั้นหรือไม่ (กรณีไม่เชื่อคุณคิดว่าผู้ที่แนะนำควรจะเป็นอย่างไรจะสนใจให้คุณเชื่อถือ)

- คุณจะเลือกสถาบันกวดวิชาที่ไม่มีเพื่อนเรียนหรือนักเรียนจากโรงเรียนเดียวกันหรือไม่
- ปัจจัยด้านครอบครัว
- คุณเลือกวางแผนการเรียนให้กับบุตรหลานโดยเน้นตัวผู้เรียนหรือนั้นเป้าหมายที่ ผู้ปกครองวางไว้เป็นหลัก

- คุณมีต้นแบบในการวางแผนการศึกษาซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวหรือไม่ และบุคคลนั้นมีอิทธิพลต่อการเรียนกวดวิชาของบุตรหลานคุณอย่างไร

ส่วนที่ 4: คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

- คุณคิดว่ามีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นหรือไม่
- ข้อเสนอแนะงานวิจัย

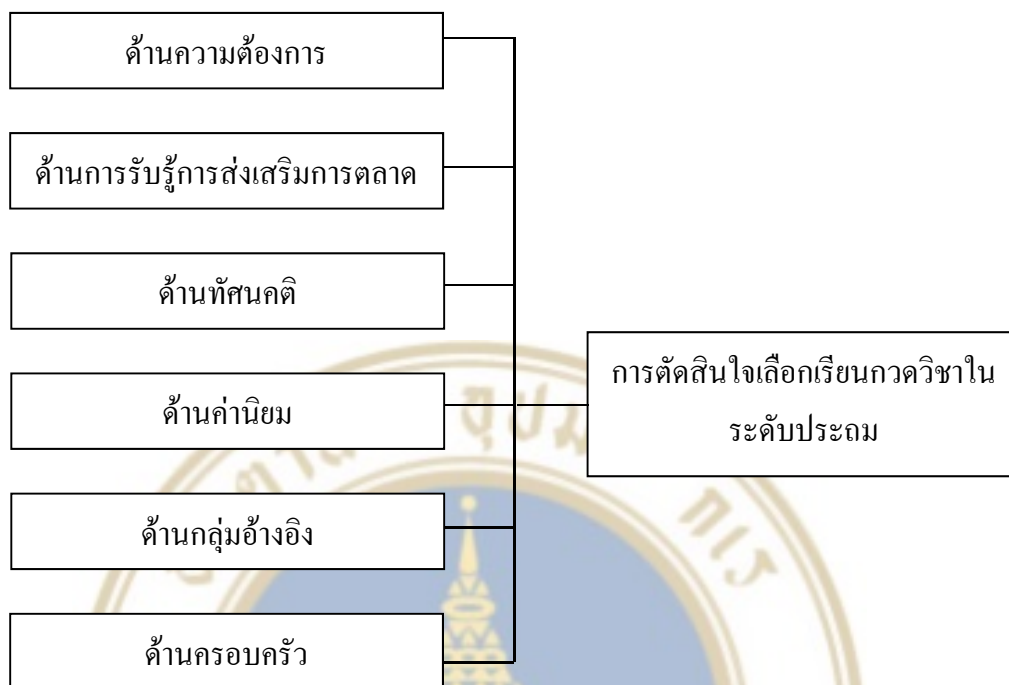
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสัมภาษณ์ลำดับถัดไป และกระบวนการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอสัมภาษณ์และดำเนินการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และนำมาใช้ในการตรวจสอบข้อมูลรวมทั้งกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผลในลำดับถัดไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาประมวลผลข้อมูลร่วมกับการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นประเด็นหลัก (Major Themes) ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-themes) และหัวข้อย่อย (Categories) ซึ่งเป็นกระบวนการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ในระหว่างการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการสะท้อน (Reflecting) ควบคู่ไปด้วยเพื่อเสริมสร้างให้การวิจัยมีความแม่นยำ (Rigor) มากยิ่งขึ้นโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือเป็นการอธิบายข้อมูลที่ได้มาเพื่อแสวงหาข้อค้นพบตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ อันนำไปสู่ความเข้าใจในสภาพปัจจุบันของการกวดวิชาระดับประถมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Model)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของผู้ปกครองในระดับชั้นประถม และเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

4.1 ประวัติสถาบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ในการดำเนินการตามโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ปกครองในระดับประถมศึกษาที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน โดยทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาล และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน แล้วจึงแบ่งประเภทของโรงเรียนออกตามคุณลักษณะที่โดดเด่นของแต่ละโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยสามารถแบ่งประเภทของโรงเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลชื่อสถานบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกประเภทตามคุณลักษณะของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน
รัฐบาล	
สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	มุ่งเน้นด้านวิชาการ
ราชวินิต	ในเขตกรุงเทพมหานคร
บางชัน (ปลื้มวิทยานุสรณ์)	ในเขตท้องถิ่น
เอกชน	
วัฒนาวิทยาลัย	หญิงล้วน
กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	ชายล้วน
อัสสัมชัญสมุทรปราการ	มีชื่อเสียง

จากตารางที่ 4.1 โรงเรียนแต่ละแห่งต่างก็มีคุณลักษณะโดดเด่นที่แตกต่างกันซึ่งทำให้สามารถแบ่งประเภทของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ คือ โรงเรียนที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ โรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพ โรงเรียนที่อยู่ในเขตท้องถิ่น โรงเรียนหญิงล้วน โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีประวัติของโรงเรียนดังต่อไปนี้

4.1.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

โรงเรียนสาธิตประสานมิตรก่อตั้งขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2499 เดิมชื่อว่า "โรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา" เปิดรับนักเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก (อายุ 5 – 6 ขวบ) ถึงชั้นประถมปีที่ 4 เมื่อเริ่มเปิดเรียนมีนักเรียนจำนวน 150 คน และอาจารย์ 12 ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งโรงเรียน เพื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูของวิทยาลัยวิชาการศึกษาและเป็นสถานค้นคว้าวิจัยทางด้านหลักวิชาการประถมศึกษา รวมทั้งเพื่อเป็นโรงเรียนตัวอย่างให้นักศึกษานำไปปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาอื่นๆ ต่อไป

วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 มหาวิทยาลัยได้ประกาศรวมการบริหารโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กับโรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เข้าเป็นโรงเรียนเดียวกัน ปัจจุบันจึงใช้ชื่อว่า “โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)”

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงด้านวิชาการ โดยในแต่ละปีมีนักเรียนสมัครสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาในระดับประถมเป็นจำนวนมากกว่า 3,000 คน และปีพ.ศ.2556 โรงเรียนสาธิตประสานมิตรหลักสูตรนานาชาติ (SPIP) ได้รับการแจ้งผลสอบของสถาบันการทดสอบนานาชาติเคมบริดจ์ (CIE) ประเทศอังกฤษของนักเรียนที่มีคะแนนที่สุดในโลก และนักเรียนที่ได้คะแนนสูงที่สุดในประเทศไทยซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ดังนั้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จึงเป็นหนึ่งในโรงเรียนที่ผู้ปกครองหลายครอบครัวให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษา

4.1.2 โรงเรียนราชวินิต

โรงเรียนราชวินิต ถือกำเนิดขึ้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในการจัดการตั้งโรงเรียนในราชอุปถัมภ์ ณ สวนเพาะชำวังสวนกุหลาบ จำนวน 6 ไร่ พระราชทานนามโรงเรียนว่า “ราชวินิต” หมายถึง สถานที่อบรมกุลบุตร กุลธิดา ให้เป็นคนดี แห่งพระบารมีปกเกล้า โดยช่วงแรกนั้นโรงเรียนเปิดรับสมัครบุตรหลานข้าราชการในสำนักราชวังเท่านั้น

ต่อมาโรงเรียนจึงได้เปิดรับนักเรียนบุคคลทั่วไป โดยสอนชั้นเด็กเล็กจนถึงประถมศึกษาปีที่ 7 และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระมหามงกุฎเปล่ง รัศมี มีเลขลำดับรัชกาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เป็นตราประจำโรงเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนราชวินิตมีหลายแห่ง คือ ราชวินิต บางเขน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตหลักสี่, ราชวินิต บางแก้ว ตั้งอยู่ที่อำเภอบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการนนทบุรี และราชวินิตบางแคปานจ่า ตั้งอยู่ที่เขตบางแค โดยโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชในการอุปถัมภ์ เป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีวัตถุประสงค์เพื่ออบรมให้ความรู้แก่นักเรียนในเขตพื้นที่นั้นๆ รวมทั้งมีการใช้ตราสัญลักษณ์ด้านบนของโรงเรียนเหมือนกัน คือรูปพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีโดยแต่ละโรงเรียน มีการแยกการบริหารอย่างชัดเจน

โรงเรียนราชวินิตได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในเขตพื้นที่ใกล้เคียงต่างๆ เพื่อให้การศึกษาแก่บุตรหลานด้วยมาตรฐานของโรงเรียนในพระราชอุปถัมภ์และมีความเข้มงวดด้านวิชาการ โดยมีผู้ปกครองเป็นจำนวนมากนิยมส่งบุตรหลานสอบคัดเลือกเข้าศึกษาเพื่อทดสอบความรู้ทางด้านวิชาการของนักเรียน และถือเป็นโรงเรียนด่านแรกสำหรับผู้ปกครองที่มีจุดประสงค์ในการสอบเข้าโรงเรียนในกลุ่มสาธิตต่อไปในอนาคต

4.1.3 โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์)

โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์) ตั้งอยู่ที่ตำบลบางชัน อำเภอมินบุรี เดิมชื่อโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม เปิดสอนหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ต่อมาได้รับความช่วยเหลือด้านงบประมาณจากประชาชน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ต่อเติมสร้างอาคาร บ้านพักครู และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ทางราชการได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่ที่ตำบลบางชัน อำเภอมินบุรี และเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์) ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีนักเรียนทั้งหมด 2,979 คน

เนื่องจากโรงเรียนบางชันตั้งอยู่ในเขตมินบุรีซึ่งเป็นเขตปริมณฑล ทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงคือ เขตรามอินทรา สะพานสูง และมินบุรีเท่านั้น

4.1.4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2417 (ค.ศ. 1874) โดยมีขจันนาริณะเพรสไปทีเรียมิชชันจากสหรัฐอเมริกา เดิมมีชื่อเรียกว่า โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ตั้งอยู่บริเวณพระราชวังหลัง เป็นโรงเรียนสตรีประจำและโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายจัดการเรียน

การสอนด้านการอ่านเขียน การศึกษาคริสต์จริยธรรม และวิชาเขียนปึกถักร้อย ซึ่งเป็นวิชาสำหรับกุลสตรีสมัยนั้น ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) ต่อมากิจการของโรงเรียนเจริญขึ้นทำให้สถานที่ตั้งโรงเรียนเดิมไม่สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นได้จึงย้ายโรงเรียนมาอยู่ในสถานที่ปัจจุบันและเปลี่ยนชื่อเป็น “วัฒนาวิทยาลัย”

ปัจจุบันโรงเรียนมีอายุ 144 ปี และเปิดสอนหลักสูตรตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดให้นักเรียนทุกคนไว้ผมยาวได้ไม่เกิน 1 เซนติเมตรจากตึงหู ยกเว้นนักเรียนในระดับมัธยมปลายจึงจะอนุญาตให้ไว้ผมยาวได้ และกำหนดให้นักเรียนเข้าอยู่ประจำในโรงเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อฝึกฝนความความมีระเบียบวินัยและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

นอกจากความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและวิชาการทั่วไปแล้ว โรงเรียนยังสนับสนุนนักเรียนในด้านกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา บัลเลต์ ประสานเสียง โดยจัดให้มีการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถเข้าแข่งขันหรือประกวดโครงการต่างๆ ในหลายประเทศ

โรงเรียนวัฒนามีศิษย์เก่าที่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากมายทั้ง นักร้อง นักแสดง นางแบบ อดีตนักกีฬาทีมชาติ นักประพันธ์เพลง นักประพันธ์นิยาย ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมหญิงคนแรกของประเทศไทย รวมทั้ง ท่านผู้หญิง และหม่อมราชวงศ์อีกหลายท่าน

4.1.5 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นโรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งแรกในเครือสภาคริสตจักรในประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นโดยคณะมิชชันนารีอเมริกันเพรสไบทีเรียน เมื่อปี พ.ศ. 2395 โดยช่วงแรกยังต้องจ้างเด็กมาเรียนวันละ 2 เฟื้อง (25 สตางค์) และมีเด็กมาเรียนเพียง 8 คนเท่านั้น ปัจจุบันโรงเรียนมีอายุ 165 ปี ถือเป็นโรงเรียนที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศไทยและเป็นโรงเรียนเพียงแห่งเดียวในปัจจุบันที่ก่อตั้งขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 และในปี พ.ศ. 2431 โรงเรียนได้จัดตั้งขึ้นภายใต้ชื่อ “บางกอกคริสเตียนไฮสกูล” ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย” ใน ปีพ.ศ. 2456

โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยตั้งอยู่บนถนนประมวญ เขตบางรัก เปิดสอนหลักสูตรระดับประถมศึกษาปีที่ 1–6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยมีนักเรียนที่ได้รับรางวัลแข่งขันวิชาการมากมาย เช่น รางวัลโอลิมปิกวิชาการ, รางวัลคณิตศาสตร์โอลิมปิกเอเชียระดับมัธยมศึกษา และรางวัลคณิต-วิทย์โอลิมปิก ระดับประถมศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรทางด้านวิชาการแล้วโรงเรียนยังให้ความสำคัญทางด้านกีฬา โดยจัดให้มีการรับสมัครคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา

ฟุตบอลและบาสเก็ตบอลเพื่อเข้าศึกษา และเป็นนักกีฬาของโรงเรียน ทั้งยังจัดให้มีสโมสรว่ายน้ำเพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้าแข่งขันในระดับเยาวชน

โดยโรงเรียนมีศิษย์เก่าเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากมาย ทั้งองคมนตรี นายกรัฐมนตรีไทย รัฐมนตรีหลายกระทรวง นักร้อง นักแสดง ผู้จัดการรายการหลายคน

4.1.6 โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ

โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ เดิมชื่อโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง เป็นสถานบันการศึกษา ลำดับที่ 13 ของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 มีพื้นที่ 14 ไร่ 3 งาน 54 ตารางวา โดยนายวิชัย มาลินนท์ ประธานกรรมการ บริษัทเทพารักษ์ที่ดิน จำกัด ได้บริจาคที่ดินให้แก่มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พร้อมเงินจำนวนสามล้านบาท

โรงเรียนตั้งอยู่บนถนนเทพารักษ์ ตำบลสำโรงเหนือ จังหวัดสมุทรปราการในช่วงแรก โรงเรียนเปิดสอนเพียงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -6 เท่านั้นและมีจำนวน 8 ห้องเรียน มีครูสอน 15 คน นักเรียนทั้งหมด 371 คน และมีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จึงได้มีการพัฒนาปรับปรุงอาคารเรียน เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 99 ห้อง และมีการจัดสูตรการเรียน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตร Modern Language Program: MLP (การเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ) และหลักสูตร English Program: EP (การเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ) นอกจากความรู้ด้านวิชาการแล้วโรงเรียนยังได้อบรมจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนสู่ระดับสากล รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักคำสอนของคณะเซนต์คาเบรียล

เนื่องจากโรงเรียนอัสสัมชัญเปิดสอนหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านภาษาอังกฤษจึงทำให้มีค่าธรรมเนียมการเรียนการสอนที่อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับโรงเรียนเอกชนทั่วไป รวมทั้งมีศิษย์ที่มีชื่อเสียงซึ่งอยู่ในสังคมชั้นสูงมากมาย ทั้งในราชวงศ์ไทย ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ องคมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง และนายกรัฐมนตรีหลายคน ดังนั้นอัสสัมชัญจึงเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงทั้งทางด้านคุณภาพการศึกษาและสังคมของผู้เรียนซึ่งมาจากครอบครัวของกลุ่มคนที่มีฐานะ โดยสามารถสรุปข้อแตกต่างของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลสรุปความแตกต่างของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน	ลักษณะโรงเรียน	วัตถุประสงค์
1) สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	รัฐบาล	สหศึกษา	เพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบและสถานที่ฝึกหัดครูสำหรับนักศึกษา
2) ราชวินิต	รัฐบาล	สหศึกษา	โรงเรียนในราชอุปถัมภ์ สำหรับบุตรหลานราชการในวัง
3) บางชัน (ปรีดีวิทยานุสรณ์)	รัฐบาล	สหศึกษา	อบรมให้ความรู้แก่นักเรียนทั่วไปในบริเวณใกล้เคียง
4) วัฒนาวิทยาลัย	เอกชน	หญิงล้วน	มุ่งเน้นวิชาสำหรับกุลสตรีและอบรมคริสต์จริยธรรม
5) กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	เอกชน	ชายล้วน	มุ่งเน้นด้านวิชาการและอบรมคริสต์จริยธรรม
6) อัสสัมชัญสมุทรปราการ	เอกชน	สหศึกษา	มุ่งเน้นด้านวิชาการและอบรมคริสต์จริยธรรม

4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามกระบวนการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาล 15 คน และผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน 15 คน และแบ่งประเภทโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ตามคุณลักษณะที่โดดเด่นแล้วจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยสามารถแบ่งผลข้อมูลออกเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและข้อมูลของนักเรียนดังนี้

4.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ โดยการนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่และคิดเป็นร้อยละ แสดงผลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชา จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
หญิง	26	86.67
ชาย	4	13.33
2. อายุ		
ต่ำกว่า 40 ปี	8	26.67
ระหว่าง 40 – 45 ปี	15	50
ระหว่าง 46 – 50 ปี	6	20
50 ปีขึ้นไป	1	3.33
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	10
ระดับปริญญาตรี	11	36.67
ระดับปริญญาโท	16	53.33
4. อาชีพ		
เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	16	53.33
พนักงานเอกชน	12	40
ราชการ	2	6.67

จากตารางที่ 4.3 พบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.67 และเพศชาย ร้อยละ 13.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 45 ปี ร้อยละ 50 อายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 26.67 อายุระหว่าง 46 -50 ปี ร้อยละ 20 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 53.33 จบปริญญาตรี ร้อยละ 36.67 และต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 10 ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 53.33 พนักงานเอกชน ร้อยละ 40 และราชการ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

4.2.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนที่เรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ และระดับชั้นการศึกษาโดยการนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่และคิดเป็นร้อยละ แสดงผลตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นประถมที่เรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้นการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
หญิง	17	56.67
ชาย	13	43.33
2. อายุ		
6 – 7 ปี	11	36.67
8 – 9 ปี	10	33.33
10 – 11 ปี	9	30
3. ระดับชั้นการศึกษา		
ประถมปีที่ 1 – 3	21	70
ประถมปีที่ 4 – 6	9	30

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.67 และเพศชาย ร้อยละ 43.33 โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุหกถึงเจ็ดปี ร้อยละ 36.67 แปดถึงเก้าปี ร้อยละ 33.33 และสิบถึงสิบเอ็ดปี ร้อยละ 30 นักเรียนส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับประถมปีที่หนึ่งถึงสามร้อยละ 70 ระดับประถมปีที่สี่ถึงหกร้อยละ 30 ของนักเรียนทั้งหมด

4.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของนักเรียนระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน คือ วิชาที่เรียนกวดวิชา จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ และผลการเรียนหลังกวดวิชา โดยการนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่และคิดเป็นร้อยละ แสดงผลตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมที่เรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำแนกตาม วิชา จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ ผลการเรียนรู้หลังกวดวิชาและระยะเวลาการเรียนกวดวิชา

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ (%)
1. วิชา		
อังกฤษ	25	83.33
คณิตศาสตร์	23	76.67
วิทยาศาสตร์	12	40
ไทย	7	23.33
2. จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์		
1 – 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	13	43.33
3 – 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	7	23.33
4 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์	10	33.33
3. ผลการเรียนรู้หลังกวดวิชา		
ดีขึ้นอย่างชัดเจน	4	13.33
ดีขึ้นตามวัย	21	70
ยังไม่เห็นผลชัดเจน	5	16.67
4. ระยะเวลาที่เรียนกวดวิชา		
ไม่ถึง 1 ปี	17	56.66
1 – 3 ปี	8	26.67
3 ปีขึ้นไป	5	16.67

จากตารางที่ 4.5 พบว่าวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ผู้ปกครองนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุด ร้อยละ 83.44 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.67 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 40 และภาษาไทย ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนกวดวิชากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุดสูงถึงร้อยละ 83.33 โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะนอกจากจะใช้ในการเรียนแล้วยังมีความสำคัญในด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้นักเรียนมีโอกาสด้านอื่นๆ มากขึ้นในอนาคตรองลงมาคือ วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.67 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้ปกครอง

หลายครอบครัวยังเลือกวิชาอื่นๆ นอกหลักสูตรการศึกษา เช่น เปียโน วาดรูป บัลเลต์ ควบคู่กับวิชาการให้กับบุตรหลานอีกด้วย

โดยนักเรียนส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาหนึ่งถึงสองชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 43.33 สี่ชั่วโมงขึ้นไปร้อยละ 33.33 และสามถึงสี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ ในขณะที่ผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดีขึ้นตามวัยร้อยละ 70 ยังไม่เห็นผลชัดเจน ร้อยละ 16.67 และดีขึ้นอย่างชัดเจน เพียงร้อยละ 13.33 เท่านั้น

นักเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเรียนกวดวิชาไม่ถึง 1 ปี ร้อยละ 56.66 ระยะเวลา 1 – 3 ปี ร้อยละ 26.67 และ 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการดำเนินตามโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชา นอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามกรอบแนวคิดซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายใน อันได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ ปัจจัยด้านการรับรู้การส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านทัศนคติและปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดผลสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

4.3.1 ทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนกวดวิชา โดยให้เหตุผลว่าการเรียนกวดวิชาสามารถช่วยนักเรียนให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้ถึงแม้ว่าจะยังไม่เห็นผลชัดเจนในช่วงแรกแต่การเรียนกวดวิชาช่วยให้นักเรียนฝึกฝนทักษะและมีความเข้าใจบทเรียนต่างๆ ได้มากขึ้นทั้งในนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือมีผลการเรียนที่ดีอยู่แล้ว รวมทั้งเป็นการปูพื้นฐานความรู้ก่อนบทเรียนต่อไปในระดับที่สูงขึ้นให้กับนักเรียน โดยเฉพาะการเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงนั้นมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเรียนกวดวิชานั้นมีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าโรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ทำให้สามารถให้ข้อมูลความรู้กับนักเรียนได้ทั่วถึงมากกว่าและมีเทคนิคการสอนที่ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญทางการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงต่างๆ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีทัศนคติในทางบวกต่อการเรียนกวดวิชาในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนกวดวิชา ประกอบด้วย การวางแผนด้านการศึกษาในอนาคตให้กับบุตรหลาน ประโยชน์ของการเรียนกวดวิชา ความจำเป็นของการเรียนกวดวิชา ข้อเสียของการเรียนกวดวิชา ความจำเป็นของการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตร ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนกวดวิชา การเลือกวิชาเรียนกวดวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 การวางแผนด้านการศึกษาในอนาคตให้กับบุตรหลาน

การวางแผนด้านการศึกษาในอนาคตให้กับบุตรหลานนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน เนื่องจากมีปัจจัยหลายด้านที่ผู้ปกครองต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนด้านการศึกษาให้กับนักเรียนซึ่งเป็นการกำหนดเส้นทางที่มีความยาวนาน อีกทั้งยังอาจส่งผลต่ออนาคตของนักเรียน หลังจากจบการศึกษาอีกด้วย จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน พบว่าทุกครอบครัวมีการวางแผนด้านการศึกษาระยะยาวให้กับบุตรหลานเหมือนกัน โดยมุ่งเน้นการเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการทั้งในระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องเลือกคณะเรียนตามสาขาวิชาชีพที่วางแผนไว้หรือสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามหลักสูตรของกระทรวงการศึกษาดังนั้นจึงเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนจะมีโอกาสเปลี่ยนสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงมากขึ้นตามที่ผู้ปกครองได้วางแผนไว้ ทั้งนี้การวางแผนเลือกสาขาวิชาที่เรียนจะยังไม่มุ่งเน้นสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นพิเศษแต่ขึ้นอยู่กับความความพึงพอใจของนักเรียนและความเหมาะสม ณ ช่วงเวลานั้นๆ

โดยผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 12 แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “เราก็ต้องวางแผนให้เขาเรียนโรงเรียนดีๆ มหาวิทยาลัยดีๆ อยู่แล้ว แต่ต้องดูความเหมาะสมอีกทีว่าเด็กจะเป็นยังไง ไหวมั๊ย เพราะมันสอบวันเดียวกันทั่วประเทศก็ต้องเลือกโรงเรียนเดียวที่เหมาะสมกับเค้าที่สุด ณ ตอนนั้น ที่นี้เรียนกวดวิชาก็คือการปูพื้นฐานให้เค้าให้แน่นไปก่อน ไม่ใช่ว่าไถ่ๆ แล้วค่อยมาติวมันก็จะยาก”

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4 ก็ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ถ้าพูดในมุมของเรื่องว่าเค้าจะเรียนไปทางด้านไหนสาขาไหนวิชาอะไรก็คงยังไม่ได้ตัดสินใจและก็คิดว่าอยากให้เค้าตัดสินใจเองว่าเค้าจะเรียนต่อในแนวไหน โรงเรียนอยู่ประจำหรือไม่อยู่ประจำที่คุยกัน ครอบครัวแล้วว่าไม่ได้ตัดสินใจให้เค้า ให้เค้าตัดสินใจเอง แนวทางในการเลือกนี่คือหนึ่งอยากให้เค้าเห็นความสำคัญคือเรื่องของภาษาแล้วก็เรื่องการใช้ชีวิต เหมือนในโรงเรียนสอนแต่วิชาการ แต่การเอาวิชาการมาใช้จริงๆ เน้นกับที่เรียนมาแต่ละครั้ง ฝึกเค้าว่าที่จะว่าหนูเรียนมาแล้วหนูได้อะไรจากที่เรียน ไม่ใช่แค่เลขหนึ่งบวกหนึ่งเป็นสอง ให้เค้าตัดสินใจเองเช่น วันนี้มีการบ้านทุกอย่างหนูต้องบอกแม่ซึ่งเค้าก็ยังไม่เด็ก แต่เราก็พยายามจะฝึกเค้าสร้างโอกาสให้เค้าได้คิดได้บอกเราว่าวันนี้เค้าทำอะไรมาในแต่ละวัน”

สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 10 ซึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “วางแผนให้เค้าเรียนโรงเรียนดีๆ คำว่าโรงเรียนดีๆ ทุกวันนี้ไม่ใช่ว่าต้องจ่ายค่าเทอมแพงๆ ที่บอกว่าโรงเรียนดีๆ เนื่องจาก

ว่าสังคมโรงเรียนก็มีผล เพราะทุกวันนี้การเลี้ยงดูต่างกันเด็กก็ต่างกัน สังคมพ่อแม่มีส่วนมาก ต้องเลือกโรงเรียนให้เค้า ส่วนกวดวิชาภาษาอังกฤษก็ให้เค้าเรียนไปเรื่อยๆ หัดพูดหัดคุยให้ชำนาญ เพราะเราไม่รู้ว่าอนาคตเค้าจะไปอยู่ตรงไหน จะไปตรงกับสายงานหรือว่าอาชีพอะไร อย่างน้อยก็ได้ทบทวนในสิ่งที่ได้เรียนมา”

กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะวางแผนการศึกษาให้กับนักเรียนในช่วงเวลาสั้นๆ ก่อนโดยการเรียนกวดวิชาเพื่อพิจารณาความถนัดทางด้านวิชาการของนักเรียนหรือเพื่อเสริมทักษะวิชาที่ผู้ปกครองเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการเรียนในอนาคตแล้วจึงวางแผนการศึกษาระยะต่อไปทีละลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานมากขึ้นตามระดับชั้นการศึกษา เนื่องจากนักเรียนมีความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น และอาจเรียนไปเรื่อยๆ หากเห็นว่านักเรียนมีผลการเรียนดีและพึงพอใจที่จะเรียน

4.3.1.2 วัตถุประสงค์ของการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของนักเรียนระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ เพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้น เพื่อสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้นและเพื่อเสริมศักยภาพความสามารถ ให้กับนักเรียน ซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละ และแสดงผล ตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเรียน

วัตถุประสงค์ของการเรียนกวดวิชา	จำนวน	ร้อยละ (%)
เพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้น	12	40
เพื่อสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น	13	43.33
เพื่อเสริมศักยภาพความสามารถให้กับนักเรียน	3	10
เพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	2	6.67

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 43.33 เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น ร้อยละ 40 เพื่อเสริมศักยภาพความสามารถให้กับนักเรียน ร้อยละ 10 และเพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 7 ก็ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “เค้ามีปัญหาเพราะเค้าไม่พูดก็เลยต้องให้ไปเรียนเสริมวันอาทิตย์มันก็เลยต่อเนื่องมา ช่วงแรกๆ ที่ย้ายมาหลักสูตรอินเตอร์เค้าไม่พูดเวลาให้อ่านหนังสือเค้าไม่กล้าอ่านเสียงดัง อ่านแบบในลำคอ เค้ากลัวว่าอ่านแล้วผิด เค้าพูดเลยว่าเค้าไม่เข้าใจ เด็กพอไม่เข้าใจบางทีเค้าเหม่อไปเลย ผมเลยเอาไปตรวจคิดว่า เป็นสมาธิสั้นรีเปล่า หมอบอกไม่ใช่ก็เลยถามลูก เค้าบอกว่าเค้าไม่เข้าใจเพราะเหมือนครูใช้ศัพท์ยาก พอขึ้น Year 3 เค้ากล้าพูดมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนใช้ภาษาค่อนข้างฉลาดจากครูประจำชั้นและครูที่สอนพิเศษด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 13 ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “เริ่มจากนักเรียนมาขอเองเลยว่าอยากเรียน EP (English Program) ตอนอนุบาล 2 เค้าบอกความต้องการของเค้าได้ เราจึงตกลงกับเค้าว่าถ้าอย่างนั้นก็ต้องขยันและเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มนะเพราะเราไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษกับเค้าในชีวิตประจำวันเลยต้องไปเรียน เค้าก็โอเค และพอเริ่มถึงช่วงที่ต้องสอบเข้าเรียนในระดับประถมแล้วโรงเรียนที่คิดไว้ในใจเค้าให้สอบได้สองรอบและน้องทำข้อสอบรอบแรกไม่ได้เพราะยังเล็กไปก็เลยต้องมองหาโรงเรียนกวดวิชาให้น้องเรียนเสริมก็เลยเลือกวิชาคณิตศาสตร์และเป็นเหตุผลที่ต้องไปเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นอีกเพราะต้องให้เค้าอ่านได้และไปสอบช่วงอนุบาล 3 อีกที แล้วก็ยาวเลย

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าวัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชานั้นมีหลายสาเหตุผสมผสานกัน โดยมีเหตุผลหลักในการเรียนกวดวิชาคือเพื่อสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้อจำกัดบางประการของโรงเรียนที่นักเรียนศึกษาอยู่ในปัจจุบันจึงทำให้นักเรียนจำเป็นต้องสอบเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่นก่อนจบการศึกษาในระดับมัธยมปลาย หรือเพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถทางการศึกษาของนักเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีความมุ่งมั่นทางด้านวิชาการมากขึ้น

โดยผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อสอบเข้าสถาบันศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อให้ให้นักเรียนมีการเรียนดีขึ้น ซึ่งนักเรียนบางส่วนมีผลการเรียนที่ดีอยู่แล้ว หรือไม่ได้มีปัญหาด้านการเรียนแต่อย่างใด หากแต่เป็นการเรียนเพื่อฝึกฝนทักษะที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือเพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้นมากที่สุดเพื่อโอกาสทางการศึกษามากยิ่งขึ้นอันส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในชีวิตในอนาคต

4.3.1.3 ความจำเป็นและประโยชน์ของการเรียนกวดวิชา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นและประโยชน์ของการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับประถมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกวดวิชานั้นมีเทคนิคการสอนที่ทำให้นักเรียนสามารถจดจำได้ง่าย รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญ

ในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงต่างๆ ดังนั้นหากไม่เรียนกวดวิชาจะทำให้โอกาสในการสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงลดน้อยกว่าคนที่เรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 11 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “จำเป็นนะเพราะว่าที่สอบมันเลยจากเนื้อหาจริงๆ ที่เรียนอยู่ ไม่เรียนก็คืออยู่ยาก แล้วเราทำงานด้วย การที่เราจะต้องมานั่งติวหรือสอนลูกก็คือไม่มีเวลาด้วย ถ้าเค้าไปเรียนกวดวิชาก็จะได้อะไรที่มันตรงประเด็นมากกว่า ซึ่งเราอาจจะสอนไปชั่วโมงนึงแต่โรงเรียนเค้าจะสอนอะไรได้เยอะกว่าที่เราสอนให้ลูก”

สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 10 ซึ่งกล่าวว่า “จำเป็น เพราะอย่างน้อยเค้าก็ได้ทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนมาทั้งอาทิตย์ เพราะกลับมาบ้านส่วนใหญ่เราก็ไม่ได้กำหนดอะไรให้เค้าว่าต้องอ่านหนังสืออะไรต้องทบทวนนะ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่อย่างนั้นก็จะอยู่แต่หน้าทีวี”

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.67 ให้ความสำคัญเห็นว่าประโยชน์ที่สำคัญของการเรียนกวดวิชา นอกเหนือจากความรู้ทางด้านวิชาการ คือการทำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเสริมว่าประโยชน์ด้านอื่นๆ ของการเรียนกวดวิชา คือช่วยฝึกทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนทางอ้อมเนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้เวลาร่วมกับเพื่อนมากขึ้นทั้งเพื่อนที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกันและเพื่อนจากต่างโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารมากขึ้นเพราะได้ฝึกฝนกับครูนอกเวลาเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะวิชาที่เรียนอย่างต่อเนื่องจนเกิดความคุ้นเคย ช่วยฝึกฝนความอดทนและความวินัยในการเรียนให้กับนักเรียน

4.3.1.4 ข้อเสียของการเรียนกวดวิชา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชา พบว่า ข้อเสียของการเรียนกวดวิชานั้นอาจมีหลายข้อผสมผสานกัน แต่ไม่ได้มีผลกระทบกับครอบครัวแต่อย่างใด หรือไม่ได้รู้สึกว่าการเรียนกวดวิชานั้นมีข้อเสียเลย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลหลักของข้อเสียในการเรียนกวดวิชา คือการทำให้นักเรียนมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมกับครอบครัวน้อยลง และทำให้เด็กต้องปรับตัวในการใช้ชีวิตมากขึ้น มีเวลาเล่นสนุกตามวัยน้อยลง ซึ่งอาจเป็นเหตุผลในมุมมองของนักเรียนแต่ไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนกวดวิชาทั้งด้านความจำเป็นของการเรียนกวดวิชา ประโยชน์ของการเรียนกวดวิชา และข้อเสียของการเรียนกวดวิชาแล้ว จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญทางด้านการศึกษามากกว่าความสำคัญด้านอื่นๆ เช่น การพักผ่อนของนักเรียน หรือ การเล่นสนุกในวัยเด็ก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกวดวิชานั้นมีประโยชน์มากกว่า และตัวนักเรียนเองก็มีความสุขที่ได้เรียน

กวดวิชา หรือให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการเรียนกวดวิชาด้วยดี ดังนั้นข้อเสียของการเรียนกวดวิชาจึงไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

4.3.1.5 ความจำเป็นของการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรเพิ่มเติมมีความจำเป็นต่อตัวนักเรียนเช่นเดียวกับการศึกษาด้านวิชาการ เนื่องจากการเสริมทักษะความรู้ด้านอื่นๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งอาจส่งผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน และเป็นเพิ่มความได้เปรียบในสังคมให้กับนักเรียนมากขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 15 ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “อยากให้เค้ามีวิชาความรู้ติดตัวนอกจากวิชาการ แล้วก็ช่วยผ่อนคลาย เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเค้า วิชาการทุกคนเรียนเหมือนกันหมด อะไรที่แตกต่างจากคนอื่นได้จะดี อย่างเราเรียนแต่วิชาการ อะไรก็ทำไม่เป็น พอจบมารู้สึกเราทำอะไรไม่เป็นเลยซักอย่าง”

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรให้กับบุตรหลานหลายครอบครัวให้ความคิดเห็นว่าการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรนั้นอาจจะไม่มีความจำเป็น หากแต่เป็นการเสริมทักษะด้านอื่นๆ ของนักเรียนให้มีความสามารถรอบด้านมากยิ่งขึ้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เลือกเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรให้กับบุตรหลานบางส่วนให้ความคิดเห็นว่าการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรนั้นอาจมีความจำเป็นแต่ต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ต้องไม่เบียดเวลาเรียนของนักเรียน มีค่าเรียนที่เหมาะสม มีที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทาง และนักเรียนมีความสุขในการเรียน

4.3.1.6 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนกวดวิชา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับ ประถมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล สามารถจำแนกระดับความพึงพอใจได้ดังนี้คือ พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง และพึงพอใจน้อย ซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละ และแสดงผล ตามตารางที่

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับความพึงพอใจมาก ถึงพึงพอใจน้อย

ความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ (%)
พึงพอใจมาก	10	33.33
พึงพอใจปานกลาง	14	46.67
พึงพอใจน้อย	6	20

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนกวดวิชาในระดับปานกลางร้อยละ 46.67 ร้อยละ 33.33 มีความพึงพอใจมาก และมีความพึงพอใจน้อยร้อยละ 20 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเสริมว่านักเรียนอาจจะเรียนเพราะตามใจผู้ปกครองในช่วงแรก แต่เมื่อเริ่มปรับตัวได้นักเรียนก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนกวดวิชามากขึ้น หรือนักเรียนบางคนคร่ำครวญอาจจะไม่ได้ชอบเรียนกวดวิชาแต่ชอบที่ได้ที่ได้ใช้เวลาอนอกบ้านในวันหยุด เพราะได้ทานอาหารนอกบ้าน หรืออาจได้ซื้อของเล่นของใช้ใหม่ๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ราย 5 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ลูกเค้าไม่ค่อยอยากเรียนหรืออยากเล่น อยากเที่ยว อยากทำกิจกรรม แต่เราก็กังคับ เพราะเดี๋ยวจะไม่ทันเพื่อน เพราะอยู่ในโรงเรียน บางทีก็เรียนไม่ทันเพื่อนเพราะมัวแต่เล่นเล่น เรียนเสริมเพื่อให้เค้าได้ความรู้เต็มที่ แรกๆ ก็เบื่อไม่อยากจะเรียน พอเรียนก็เรียนไปให้หมดคาบ แต่พอเรียนแล้วเค้าก็ดีขึ้นเพราะสามารถตอบคำถามครูได้ ทำงานเสร็จ คะแนนดีขึ้น เค้าก็พอใจ”

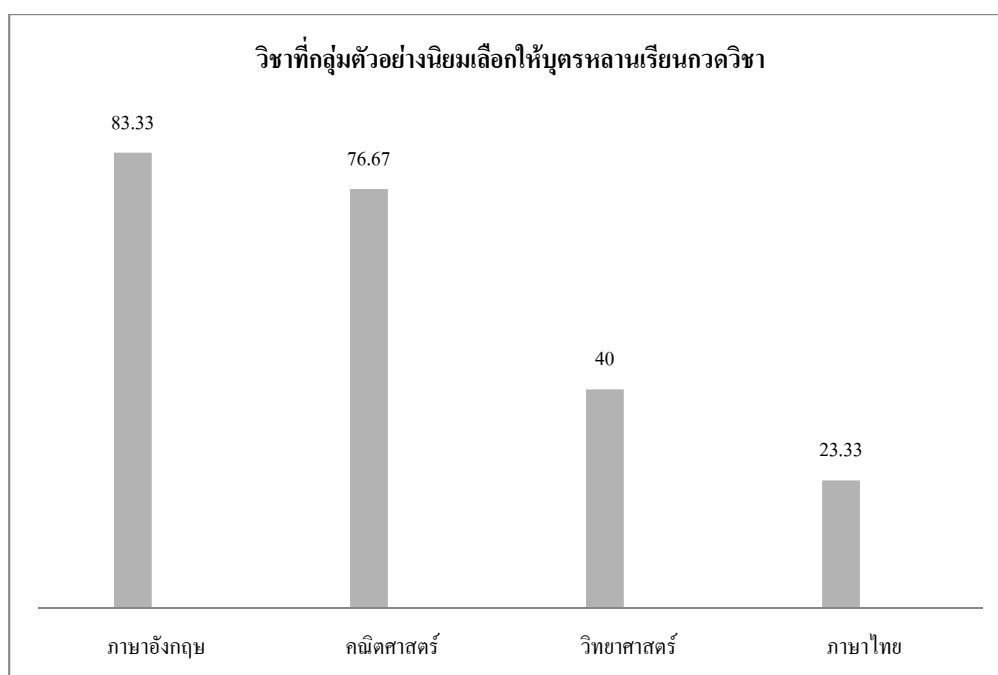
สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ราย 10 ซึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “ด้วยความที่เค้าเป็นลูกคนเดียวอยู่บ้านคนเดียว ไม่มีพี่น้อง ไม่มีเพื่อนเล่น ถ้าเรียนกวดวิชาเค้าก็จะได้มีเพื่อน เค้าก็จะแฮปปี้กว่า เค้าจะชอบที่ได้ออกนอกบ้าน เพราะหลังจากเรียนเค้าจะมีกิจกรรมให้ได้ทำ เป็นโรลเลอร์สเก็ตตอนหลังเลิกเรียน”

สรุปผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชา ถึงแม้ว่านักเรียนอาจต้องใช้เวลาในการปรับตัวบ้างในช่วงแรกแต่เมื่อผลการเรียนดีขึ้นนักเรียนก็จะเกิดความพอใจในที่สุด ในขณะที่ผลการเรียนหลังกวดวิชาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดีขึ้นอย่างชัดเจนเพียงแค่ว่า ร้อยละ 13.33 เท่านั้น

ดังนั้นจึงเราจึงเห็นได้ถึงสภาพสังคมปัจจุบันที่ครอบครัวมักใช้เวลาในวันหยุดนอกบ้านกันมากขึ้น ทำให้เด็กๆ ค่อนข้างกับการทำกิจกรรมนอกบ้านรวมทั้งการใช้เวลาเพื่อเรียนกวดวิชากันมากขึ้นตั้งแต่อาายุยังน้อยจนถึงเป็นเรื่องปกติของสังคมในปัจจุบันไปแล้ว

4.3.1.7 การเลือกวิชาสำหรับการกวดวิชาให้กับบุตรหลาน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่เลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีวิธีการเลือกวิชาเรียนให้กับนักเรียนโดยคำนึงถึงวิชาที่มีความจำเป็นมากที่สุดหรือวิชาที่นักเรียนมีผลการเรียนอ่อนที่สุดก่อนแล้วจึงเลือกวิชาอื่นๆ ที่มีความจำเป็นรองลงมาตามลำดับ ซึ่งสามารถจำแนกวิชาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกให้กับบุตรหลานเรียนกวดวิชา และแสดงผลตามภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละและลำดับของวิชาที่ผู้ปกครองนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชา

จากข้อมูลภาพที่ 4.1 พบว่า วิชาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุด ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.67 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 40 และวิชาภาษาไทย ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ

โดยผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4 ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “อย่างภาษาอังกฤษเนี่ยตั้งใจตั้งแต่แรกแล้วว่าเค้าควรจะได้เรียน จริงๆ แล้วก็รออยู่ว่าโรงเรียนเนี่ยเพียงพอแล้วรึยัง ปรากฏว่าตอนอนุบาล 2 น้องลองไปสอบหลักสูตร EP (English Program) แล้วสอบไม่ได้ พอสอบไม่ได้พี่ก็รู้สึกผิดเพราะว่าเราไม่ได้ให้แนะนำเค้าเลย พ่อแม่อุตส่าห์จบจากนอกมา ปู่ย่าก็พูดตลอดว่าทำไมไม่พูดภาษาอังกฤษกับลูก ข้างบ้านเค้าก็พูดภาษาอังกฤษกับลูกพี่ก็คิดว่าเอาภาษาไทยให้แข็งแรงก่อน รู้สึกแย่มากเราก็เริ่มใหม่ส่งเค้าไปเรียนพิเศษ เพราะอยู่บ้านเค้าก็ไม่ได้เต็มเต็มอะไร อยู่ที่โรงเรียนเค้าเพิลิคเพลิน พี่คิดว่าสำหรับเด็กเราต้องให้ข้อมูลเค้าว่าอะไรสำคัญยังงี้”

ผู้สัมภาษณ์รายที่ 11 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เลือกให้เค้าเพราะคิดว่าอนาคตภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ แต่ที่ให้เรียนไม่ได้เรียนหลักไวยากรณ์เลือกเน้นเป็นการสื่อสารมากกว่า เพราะไวยากรณ์โรงเรียนมีสอนอยู่แล้ว อยากให้เค้ากล้าแสดงออกกล้าพูดมากกว่า เพราะว่าเด็กปัจจุบันจะไม่กล้าพูด พอเจอฝรั่งจะตกใจ”

สรุปผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในการเลือกวิชาที่เรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการเลือกวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาแรกเพราะเป็นภาษาที่สองซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากเพราะเป็นวิชาหลักที่ใช้ในการสอบและมีความสำคัญในการศึกษาของนักเรียนในอนาคต รวมทั้งวิชาอื่นๆ อันได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างหลายครอบครัวยังเลือกวิชาอื่นๆ นอกหลักสูตรการศึกษา เช่น เปียโน วัยน้า บัลเลต์ ควบคู่กับวิชาการให้กับบุตรหลานอีกด้วย

4.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครอง

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตามกรอบแนวคิดซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในอันได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ ปัจจัยด้านการรับรู้การส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านทัศนคติ (ดังที่กล่าวไปแล้วในข้อ 4.3.1) และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 ปัจจัยด้านความต้องการ

เนื่องจากปัจจัยด้านความต้องการเป็นแรงจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นกระบวนการตัดสินใจ โดยเริ่มจากการตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการแล้วจึงแสวงหาข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการในที่สุด ดังนั้นปัจจัยด้านความต้องการจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน โดยสามารถวิเคราะห์ผลสัมภาษณ์ได้ดังต่อไปนี้

- ปัจจัยหรือแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการส่งบุตรเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่มีความต้องการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชาเพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้นมากที่สุด และสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงได้ในอนาคต รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพความสามารถรอบด้านให้กับนักเรียนเพื่อโอกาสทางการศึกษามากยิ่งขึ้น อันส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ความต้องการของผู้ปกครองในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับ

บุตรหลานนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละครอบครัวเป็นหลักซึ่งนักเรียนไม่จำเป็นต้องมีผลการเรียนอ่อนกว่าเกณฑ์หรือดีขึ้นอย่างชัดเจนหลังการเรียนกวดวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเรียนกวดวิชาของนักเรียน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่เลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความต้องการเรียนกวดวิชาของนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตัวนักเรียนมีความต้องการเรียนกวดวิชาแต่นักเรียนบางคนอาจจะไม่ได้อยากเรียนเพราะยังเด็กเกินกว่าจะเข้าใจถึงความจำเป็นของการศึกษาในอนาคต ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องเป็นผู้ดูแลและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ให้แทนนักเรียน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางครอบครัวเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม

โดยผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 13 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “เด็กสมัยนี้แต่ละเรียนเยอะ แต่ถ้าไม่เรียนก็จะไม่ทันเพื่อน ถ้าไม่เรียนคะแนนก็จะลดลง ครอบครัวอื่นอาจจะคิดว่าจำเป็นต้องเรียน ซึ่งเด็กบางคนก็ชอบนะ แต่ถ้ากรณีของที่นี่ส่วนใหญ่ 80% ตามใจเค้าเพราะน้องก็เคยขอย่อยเหมือนกัน มีบ้างที่แม่บังคับเป็นบางวิชา”

ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 6 ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “ลูกไม่ค่อยอยากเรียนหรอก เค้าอยากจะทำอะไรก็อยากจะทำ แต่ว่าเค้าก็ต้องบังคับให้เรียนเพราะเดี๋ยวไม่ทันเพื่อน อย่างเช่นเวลาอยู่ในโรงเรียนบางทีก็เรียนไม่ทันเพราะมัวแต่เล่น เราเรียนเสริมแบบนี้ช่วยให้เค้าได้ความรู้เต็มที่เราต้องวางแผนให้เค้า”

- ผลการเรียนเท่าไรที่ควรเรียนหรือเลิกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

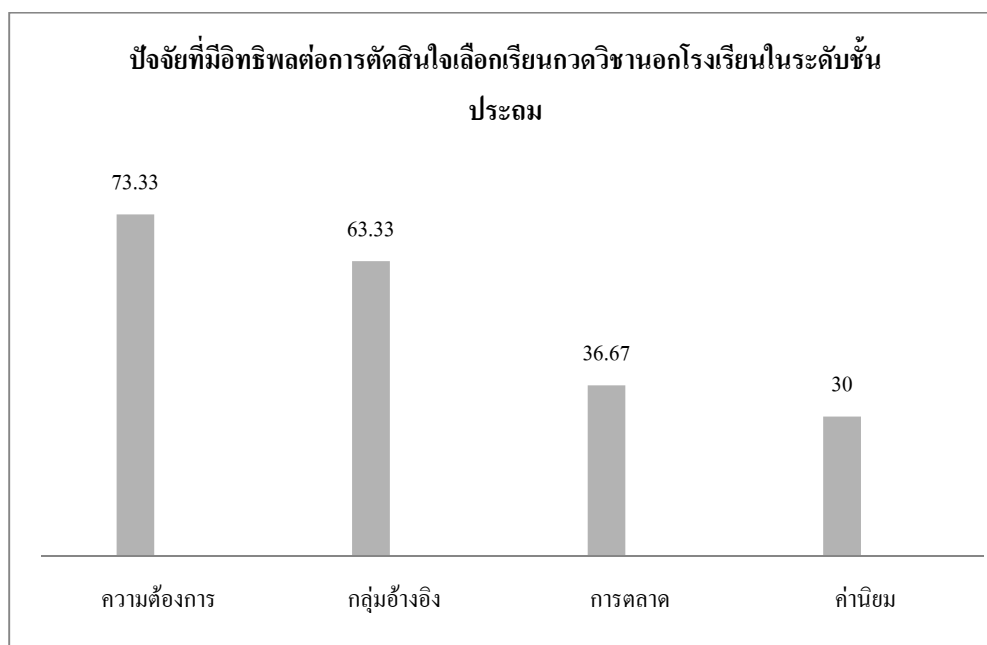
จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องผลการเรียนเท่าไรที่ผู้ปกครองคิดว่าควรเรียนกวดวิชาและผลการเรียนเท่าไรที่ควรเลิกเรียนกวดวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเริ่มเรียนกวดวิชานั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือนักเรียน โดยไม่จำเป็นต้องมีผลการเรียนอ่อนเกินไป เพราะการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนเป็นการเรียนเสริมนอกจากเนื้อหาตามหลักสูตรปกติที่นักเรียนได้เรียนในโรงเรียน ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดเรื่องของเกณฑ์ในการรับสมัคร ส่วนการพิจารณาเลิกเรียนกวดวิชานั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของนักเรียนหรือผู้ปกครอง เช่นเดียวกัน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่ได้วางแผนว่าเมื่อไหร่หรือผลการเรียนเท่าไรที่ควรเลิกเรียนกวดวิชาเพราะการเรียนหนังสือทั้งหลักสูตรในโรงเรียนและการเรียนกวดวิชาที่นอกโรงเรียนต่างก็มีเนื้อหาความรู้เพิ่มขึ้นให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการเริ่มหรือเลิกเรียนกวดวิชาจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลามากกว่า

- สิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชานอกจากความรู้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชานอกจากความรู้ พบว่ามีหลายประการด้วยกัน โดยสามารถสรุปสิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชานอกจากความรู้ได้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีวินัยในการเรียน เนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนได้ฝึกทบทวนบทเรียนเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนมากขึ้น
2. ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เพราะนักเรียนจะต้องไปเรียนกวดวิชาสม่ำเสมอและนำการบ้านที่ได้รับมาส่งในการเรียนครั้งต่อไป การเรียนกวดวิชาจึงช่วยฝึกนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อให้นักเรียนอีกทางหนึ่ง
3. ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการฝึกฝนทักษะจนเกิดความชำนาญในวิชาที่ตนเองได้เรียน
4. เป็นการฝึกทักษะทางสังคม เนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนได้มีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่จากต่างโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนจึงได้เรียนรู้จักการปรับตัวเข้าหาผู้อื่นช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมมากขึ้น
5. ทำให้ผู้ปกครองได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษากันในเรื่องแผนการเรียนของบุตรหลาน
6. ทำให้ผู้ปกครองผ่อนคลายมากขึ้นเพราะช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนหนังสือให้กับนักเรียน

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้บุตรหลานนั้นมีหลายปัจจัยร่วมกันทั้งในด้าน ความจำเป็นของตัวผู้เรียนเอง หรือความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลาน ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความต้องการส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชามากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาลำดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสนใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน ประกอบด้วยปัจจัยด้านความต้องการ ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ปัจจัยด้านการตลาด และปัจจัยด้านค่านิยม ซึ่งแสดงผล ตามภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละและลำดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

จากภาพที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ ร้อยละ 73.33 และปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ร้อยละ 63.33 และมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วยได้แก่ ปัจจัยด้านการตลาด ร้อยละ 36.67 และปัจจัยด้านค่านิยมร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 5 ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “ถ้าให้เลือกความต้องการของผู้ปกครองมาก่อนเลย ส่วนค่านิยมก็มีส่วนเพราะอย่างที่บอกว่าเรามุ่งมั่นจะไปเรียนสวนกุหลาบแล้วจากรุ่นพี่หรือจากเพื่อนทุกคนก็บอกว่าต้องไปตัวที่สถาบัน 152 ถ้าอยากเข้าสตรีวิทยาก็ต้องตัวที่นั่นนี่นาดี ”

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 8 ก็ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “ปัจจัยที่มีอิทธิพลเท่ากันเลยสามอย่าง ความต้องการ กลุ่มอ้างอิง แล้วก็ค่านิยม สองอันแรกเท่ากันเลย ส่วนอันสุดท้ายก็มีส่วนนิดหน่อย กลุ่มอ้างอิงหมายถึงว่าเพื่อนแล้วก็คนรู้จักซึ่งมีผลรองรับว่าเรียนที่นั่นแล้วสอบได้ อย่างว่าแหละแต่ละโรงเรียนการแข่งขันสูง เราก็ต้องอยากให้ลูกเรามีวิชาสู้กับเค้าได้ จะได้มีสังคมดีๆ พอเค้าโตขึ้นจะได้มีความรู้ช่วยเหลือตัวเองได้”

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่านักเรียนมีความจำเป็นต้องเรียนกวดวิชาเพื่อให้เรียนทันเพื่อนในชั้น เนื่องจากสภาพสังคมการแข่งขันที่สูงขึ้น ทำให้ครอบครัวมีความจำเป็นต้องปรับตัวตามไปด้วย รวมทั้งการที่ผู้ปกครองมีความรู้ในการดูแลบุตรหลานมากขึ้น จึงให้ความสำคัญทางการศึกษากันมากขึ้นตามลำดับ และส่งเสริมให้เรียนกวดวิชาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้เท่าเทียม

กับครอบครัวอื่นๆ ในสังคม ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนบางกลุ่มมีผลการเรียนที่อ่อนกว่าเกณฑ์หรือมีผลคะแนนน้อยกว่าที่ผู้ปกครองคาดหวัง ไว้จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกกังวลว่านักเรียนจะเรียนไม่ทันเพื่อนร่วมชั้นและเกิดความต้องการเรียนกวดวิชามากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ความคิดเห็นว่าเนื่องจากอัตราส่วนครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน จึงทำให้นักเรียนมีผลการเรียนอ่อนเพราะไม่เข้าใจในบทเรียนซึ่งเป็นเหตุผลให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาเพื่อช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนที่ดีขึ้น

4.3.2.2 ปัจจัยด้านการตลาด

• การหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถม ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาจากกลุ่มอ้างอิงและทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีญาติพี่น้อง หรือเพื่อนที่มีบุตรหลานซึ่งสามารถให้คำปรึกษาทั้งในเรื่องของการเรียนกวดวิชาและการวางแผนด้านการศึกษาให้กับนักเรียน โดยถือเป็นข้อมูลบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างเพราะนอกจากจะมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาโดยตรงแล้วยังเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความนับถือหรือมีความผูกพันกับกลุ่มตัวอย่างทางใดทางหนึ่ง ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไว้วางใจมากกว่าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่สามารถให้คำตอบทางด้านความรู้ได้

• การส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาหรือไม่

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบว่า การส่งเสริมด้านการตลาดของโรงเรียนกวดวิชา เช่น ราคา หรือโปรโมชั่นต่างๆ รวมทั้งปัจจัยในส่วนของโรงเรียนกวดวิชา เช่น ชื่อเสียงเฉพาะด้านของโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่สามารถสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะต้องพิจารณาความเหมาะสมด้านอื่นๆ ร่วมด้วย โดยมีปัจจัยที่นำมาพิจารณา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการเดินทาง
2. ปัจจัยด้านเวลาเรียน
3. ปัจจัยด้านจำนวนนักเรียน
4. ปัจจัยด้านวิธีการสอน

กล่าวโดยสรุปคือปัจจัยด้านการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างเพียงเล็กน้อย โดยถือเป็นปัจจัยร่วมในการตัดสินใจแต่ยังไม่ใช่ว่าปัจจัยหลักที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน

- โรงเรียนกวดวิชาสามารถผลักดันให้บุตรหลานของท่านประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้หรือไม่

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องโรงเรียนกวดวิชาสามารถผลักดันให้บุตรหลานของท่านประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าโรงเรียนกวดวิชาสามารถผลักดันให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยให้เหตุผลว่าการประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นต้องขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโรงเรียนอาจจะมีส่วนช่วยส่งเสริมแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเสริมว่า ไม่เห็นด้วยเพราะเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก โดยไม่ได้ตั้งเป้าหมายในการเรียน

- ความแตกต่างระหว่างการเรียนเสริมพิเศษที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างของการเรียนเสริมพิเศษที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนเสริมพิเศษที่โรงเรียนมีความแตกต่างจากการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน ทั้งในเรื่องของจำนวนนักเรียนในห้อง จำนวนชั่วโมงเรียน เนื้อหาของวิชาที่สอน รวมทั้งเทคนิคการสอน เนื่องจากโรงเรียนกวดวิชาจะเน้นการเสริมความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรปกติให้กับนักเรียน มีเทคนิคการสอนที่ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น รวมทั้งชั่วโมงการสอนที่ยาวกว่าจึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้เต็มที่ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงนิยมเลือกส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนมากกว่าเรียนเสริมพิเศษในโรงเรียน

4.3.2.3 ปัจจัยด้านค่านิยม

เนื่องจากค่านิยมเป็นสิ่งที่กลุ่มคนจำนวนมากให้ความนิยมนิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหมือนกัน ณ ช่วงเวลาหนึ่ง และถ่ายทอดลักษณะทางความคิดให้กันและกันจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เหมือนกัน ซึ่งทำให้เกิดการยอมรับในสังคมเดียวกัน ดังนั้นปัจจัยเรื่องค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการวางแผนด้านการศึกษา รวมทั้งการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากค่านิยมเป็นสิ่งที่กำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นๆ

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชาในปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชาในปัจจุบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกวดวิชานั้นมีความจำเป็นอย่างมากต่อการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคมการแข่งขันที่สูงขึ้น ทำให้ครอบครัวมีความจำเป็นต้องปรับตัวตามไปด้วย รวมทั้งการที่ผู้ปกครองมีความรู้ในการดูแลบุตรหลานมากขึ้นจึงให้ความสำคัญทางด้านการศึกษากันมากขึ้น

โดยการส่งเสริมให้เรียนกวดวิชารวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนบางกลุ่มมีผลการเรียนที่อ่อนกว่าเกณฑ์หรือมีผลคะแนนน้อยกว่าที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกกังวลว่านักเรียนจะเรียนไม่ทันเพื่อนร่วมชั้น และตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน โดยมุ่งเน้นในการสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง

โดยกลุ่มตัวอย่างรายที่ 11 กล่าวว่า “จำเป็นนะ เพราะถ้าไม่เรียนก็จะตามเพื่อนไม่ทันเพราะเค้าเรียนกันหมด ถ้าลูกเราไม่เรียนก็จะเข้ากับเค้าลำบากมันเป็นเรื่องของสังคมในโรงเรียนด้วย สมัยนี้เค้าสอนยาก มันต้องเรียนนะ อาจจะสอนธรรมดาแต่ข้อสอบมันยาก เราสอนเองไม่ไหวเพราะเราก็คงต้องทำงานแล้วถ้ายังจะไปสอบเข้าที่ไหนนี่ก็ต้องเรียนเลย จำเป็นเป็นมากเพราะเค้าจะสอนตรงจุดและมีแนวข้อสอบให้ฝึกทำ เรียนกวดวิชาสมัยนี้นะ เพราะมันจำเป็นและช่วยได้เยอะเลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 30 ก็ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ลูกคนเล็กเค้าเรียนกวดคันทันที เค้าเดินมาบอกเองเลยว่าเพื่อนคนนั้นคนนี้เรียนกวดวิชาด้วยนะแม่ เหมือนเค้าแข่งกันไปในโรงเรียนเรียนแล้วก็มาเล่าให้ฟังว่าถึง Level ไหนแล้ว อย่างครูก็จะพูดว่าเค้ามีคิวที่ไหน ใครจะไปคิวบ้าง คิวเพื่อเข้าห้อง gifted แล้วไปสอบเข้าที่นั่นที่นี่ แล้วลูกก็จะมาบอก ส่วนลูกคนโตนี้ต่างกันเลย เราเป็นคนบอกให้เรียนเองหมด แต่เรียนแล้วก็ไม่ได้ดีขึ้น เหมือนเค้าขี้เกียจไม่ตั้งใจ แต่ก็ให้เรียนต่อไปเพราะ ไม่งั้นจะยิ่งแย่มันอยู่ที่สังคมแต่ละโรงเรียน เมื่อก่อนอยากให้ลูกเรียนโรงเรียนดีๆ แต่เดี๋ยวนี้อยากให้ลูกได้สังคมดีๆ”

สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 9 ซึ่งกล่าวว่า “มันเป็นค่านิยมเพราะระบบการศึกษาไทยมันเป็นแบบนั้น มันส่งผลให้เด็กทุกคนต้องแข่งขันกันเรียน แข่งขันกันเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่ก็เลยมองว่าเป็นค่านิยม บางทีก็ไม่ได้อยากให้ลูกเรียนหรอกแต่ถ้าลูกไม่เรียนก็จะสอบไม่ติดและโรงเรียนที่ดีก็จะมีสังคมที่ดีด้วย”

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชาในปัจจุบันสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการศึกษาของนักเรียนอย่างมาก ทั้งในด้านการเรียนเพื่อสอบเข้าสถาบันศึกษาที่มีชื่อเสียงในอนาคตและเพื่อการอยู่ร่วมกับสังคมเพื่อนภายในโรงเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนกวดวิชากันมากขึ้นเพื่อแข่งขันกันสอบเข้าห้องพิเศษซึ่งเป็นห้องที่คัดเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถตามข้อกำหนดของแต่ละโรงเรียน และสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ

- ความคิดเห็นกรณีที่นักเรียนไม่ได้เรียนกวดวิชา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้สึกละแวกแตกต่างจากคนอื่นๆ ในสังคม หากบุตรหลานของตนมีผลการเรียนที่ดีและไม่ได้เรียนกวดวิชา โดย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเพื่อนผู้ปกครองที่มาจากโรงเรียนแห่งเดียวกันหรือมีบุตรหลานเรียนกวดวิชาด้วยกัน เป็นเพียงแต่การรู้จักผิวเผินที่โรงเรียนกวดวิชาเท่านั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยตอบว่ามีเพื่อนผู้ปกครองมาจากโรงเรียนเดียวกันและเลือกโรงเรียนกวดวิชาเดียวกันแต่ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนแต่อย่างใด

- กรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นตามเป้าหมายหลังการเรียนกวดวิชาในการดำเนินการตามแผนการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างได้วางไว้ หลายครอบครัว

อาจประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้แต่ในทางกลับกันหากผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนไม่เป็นไปตามแผนที่กลุ่มตัวอย่างได้วางไว้ โดยนักเรียนยังคงมีผลการเรียนเท่าเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างบางส่วนอาจพิจารณาเปลี่ยนแผนการเรียนกวดวิชาให้เหมาะสมกับบุตรหลานอีกครั้ง ซึ่งสามารถจำแนกแผนการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ และแสดงผลได้ตามตารางที่ 10

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนแปลงแผนการเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน โดยจำแนกตามการเปลี่ยนแปลงแผนการเรียนกวดวิชา

การวางแผนการเรียนกวดวิชา	จำนวน	ร้อยละ (%)
ยังคงเรียนกวดวิชาต่อไป	17	56.67
เปลี่ยนสถาบันกวดวิชา	10	33.33
เลิกเรียนกวดวิชา	3	10

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงให้บุตรหลานเรียนกวดวิชาต่อไป ร้อยละ 56.67 เปลี่ยนสถาบันกวดวิชา ร้อยละ 33.33 และเลิกเรียนกวดวิชา ร้อยละ 10 ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์กลุ่มตัวอย่างกรณีที่มีผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนไม่มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามแผนการศึกษาที่ได้วางไว้ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนอาจพิจารณาเปลี่ยนแผนการเรียนกวดวิชาให้เหมาะสมกับบุตรหลานอีกครั้งโดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.67 ยังคงยืนยันให้บุตรหลานเรียนกวดวิชาต่อไป โดยให้เหตุผลว่าการเรียนกวดวิชานั้นอาจต้องใช้เวลาในการฝึกฝนทักษะความรู้เพื่อให้มีความเข้าใจบทเรียนต่างๆ มากขึ้น แต่หากพิจารณาแล้วว่าการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนไม่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากแนวการสอนของตัวโรงเรียนกวดวิชาซึ่งไม่เหมาะสมกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างก็จะหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเลือกโรงเรียนกวดวิชาแห่งใหม่ที่มีความเหมาะสมมากกว่าให้นักเรียนกวดวิชาต่อไป

ทั้งนี้การมีผลการเรียนที่ดีขึ้นต้องอยู่กับตัวนักเรียนด้วย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างบางครอบครัวให้ความคิดเห็นว่าการเรียนกวดวิชาถือเป็นการกระตุ้นนักเรียนไม่ให้เฉื่อยชาในการเรียนจนเกินไป โดยมีจุดประสงค์ของการเรียนกวดวิชาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะนอกเหนือจากความรู้ในโรงเรียนให้กับนักเรียน โดยไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาต่อสถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นพิเศษ ดังนั้นหากนักเรียนมีผลการเรียนเท่าเดิมหลังจากกวดวิชากลุ่มตัวอย่างจึงยังคงเลือกให้นักเรียนกวดวิชาต่อไปเนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อการวางแผนการศึกษาที่ได้วางแผนไว้

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 แสดงความคิดเห็นว่าหากผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนไม่ดีขึ้นก็จะเลิกเรียนเพราะไม่สามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามแผนการศึกษาที่ได้วางไว้ ทั้งนี้ข้อมูลจากผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียน พบว่ามีนักเรียนเพียงร้อยละ 16.67 เท่านั้นที่มีผลการเรียนหลังกวดวิชายังไม่ชัดเจน ดังนั้นการวิเคราะห์ผลการเรียนกวดวิชากรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนเท่าเดิมจึงอาจมองได้หลายแง่มุม ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างแต่ละครอบครัวในการพิจารณาแก้ไขปัญหา

- ความคิดเห็นเรื่องการเรียนกวดวิชาซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง จากข้อมูลของศูนย์วิจัยกสิกรรมเกี่ยวกับสถิติของนักเรียนที่เรียนกวดวิชาพบว่าประเทศไทยมีจำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชาในปี 2558 สูงถึง 461,000 คน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งสำหรับกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่เหมือนกันคือเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นและสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่ต้องการได้

ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มตัวอย่างจึงอาจมีความเกี่ยวพันทางด้านความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ตามค่านิยมของกลุ่มคนในที่ทำให้ความสำคัญทางการศึกษา

ในการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการเรียนกวดวิชาซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางสังคม สามารถจำแนกความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คือเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ และแสดงผลตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คือเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

การเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ (%)
เห็นด้วย	10	33.33
ไม่เห็นด้วย	20	66.67

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.67 ไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคม ในขณะที่ ร้อยละ 33.33 เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง

ผลการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้การปฏิเสธไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นทางด้านวิชาความรู้ที่นักเรียนจะได้รับมากกว่าเรื่องทางสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเลือกเรียนกวดวิชาแบบเดี่ยวให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เต็มที่มากกว่าการเรียนแบบกลุ่ม รวมทั้งการมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นความต้องการในครอบครัวเป็นหลัก

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.33 เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง เนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนมีโอกาสรู้จักเพื่อนที่มาจากโรงเรียนอื่นๆมากขึ้น รวมทั้งยอมรับว่านอกจากการเรียนกวดวิชาเพื่อให้มีผลการเรียนที่สูงขึ้นและสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่ต้องการได้แล้วยังเป็นการทำกิจกรรมตามค่านิยมของสังคมปัจจุบันซึ่งมุ่งเน้นความเป็นเลิศด้านการศึกษา

- การส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาถือเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัว ทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อคิดเห็นเรื่องการส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาถือเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัวหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ แต่เห็นด้วยในส่วนที่อธิบายว่า “ทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ” จึงสรุปผลสัมภาษณ์ในข้อคำถามนี้ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้ตนเองและครอบครัวได้รับการยอมรับจากสังคมในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ จึงได้ตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียน

- การเรียนกวดวิชาเป็นการเพิ่มความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจให้กับผู้ปกครอง ในการวิเคราะห์ผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อคิดเห็นด้านความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจของผู้ปกครองในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นการเพิ่มความรู้สึกลับทางจิตใจให้กับผู้ปกครองมากขึ้น เนื่องจากโรงเรียนกวดวิชาส่วนใหญ่จะมีความเชี่ยวชาญในการสอน รวมทั้งอาจมีการสอนตามแนวข้อสอบที่สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีออกสอบ โดยโรงเรียนกวดวิชาบางแห่งมีการประกาศข้อมูลรายชื่อของนักเรียนที่สามารถสอบเข้าศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียงเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนทำให้ผู้ปกครองที่เลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนมีความสบายใจขึ้นในบางส่วน ทั้งนี้การมีผลการเรียนที่ดีหรือสามารถสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนเป็นการสร้างความมั่นใจทางจิตใจให้กับผู้ปกครองและเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง

4.3.3.4 ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง

ในการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่เลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน พบว่าปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างมากทั้งในการแนะนำสถาบันกวดวิชาและการวางแผนด้านการศึกษาให้กับนักเรียน เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือ โดยเฉพาะหากกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษาหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจจะทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น โดยสามารถจำแนกบุคคลที่เป็นกลุ่มอ้างอิงและคิดเป็นร้อยละ ได้ตามตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนข้อมูลและร้อยละของกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามความสัมพันธ์คือ ญาติพี่น้อง เพื่อนผู้ปกครอง อาจารย์ที่รู้จัก และเพื่อนที่มีประสบการณ์

กลุ่มอ้างอิงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ (%)
ญาติพี่น้อง	15	50
เพื่อนผู้ปกครอง	10	33.33
อาจารย์ที่ผู้ปกครองให้ความนับถือ	3	10
เพื่อนที่มีประสบการณ์	2	6.67

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ ญาติพี่น้อง ร้อยละ 50 เพื่อนผู้ปกครอง ร้อยละ 33.33 อาจารย์ที่ผู้ปกครองให้ความนับถือ ร้อยละ 10 และเพื่อนที่มีประสบการณ์ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 8 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ตอนที่ตัดสินใจครั้งแรกเนี่ยมีหลานเค้าเรียนสัตว์แพทย์แล้วเค้าแนะนำว่าเนี่ยเพื่อนๆเค้าก็จะเรียน เลขที่นี้กันนะ เราก็เลยคิดว่าเพื่อเค้าจะเลือกอะไรที่มันต้องใช้คณิตเยอะๆเลยไปเลือกให้เค้า เป็นเหตุผลตอนแรกเลย มีส่วนในการตัดสินใจเยอะอยู่เพราะว่าหลานเค้าก็ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันเค้าเรียนจบแล้วละ”

สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 16 ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า “พอดีพี่มีญาติเป็นอาจารย์แล้วเค้าแนะนำว่าให้มาเรียนที่นี่ เรียนกับอาจารย์คนนี้ เพราะเค้าสอนที่โรงเรียนนี้ เจาะจงเลย ก็เลยไม่ต้องหาข้อมูล เรียนแล้วลูกก็ชอบด้วย”

ในการวิเคราะห์ผลสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกพิจารณาปัจจัยด้านความต้องการเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงร่วม ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.33 ให้ความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรงซึ่งสามารถให้ข้อมูลได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้ รวมทั้งมีความน่าเชื่อถือทางด้านประสบการณ์การศึกษา โดยเฉพาะหากกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษาหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างก็จะทำให้เกิดความไว้วางใจมากยิ่งขึ้น

- การหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถม ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาจากกลุ่มอ้างอิงและทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีญาติพี่น้อง หรือเพื่อนที่มีบุตรหลานซึ่งสามารถให้คำปรึกษาทั้งในเรื่องของการเรียนกวดวิชาและการวางแผนด้านการศึกษาให้กับนักเรียน โดยถือเป็นข้อมูลบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างเพราะนอกจากจะมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาโดยตรงแล้วยังเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความนับถือหรือมีความผูกพันกับกลุ่มตัวอย่างทางใดทางหนึ่ง ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไว้วางใจมากกว่าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่สามารถให้คำตอบทางด้านความรู้ได้

- การเลือกโรงเรียนกวดวิชาที่ไม่มีเพื่อนเรียนหรือนักเรียนจากโรงเรียนเดียวกัน

ในการเลือกโรงเรียนกวดวิชานั้นกลุ่มตัวอย่างจะแสวงหาข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิงก่อนแล้วจึงพิจารณาความเหมาะสมด้านอื่นๆ ร่วมด้วย ได้แก่ ความเหมาะสมในด้านการเดินทาง ความเหมาะสมทางด้านราคา และความเหมาะสมในเรื่องของรูปแบบการสอนซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองแต่ละครอบครัว เช่น สอนแบบเดี่ยว สอนแบบกลุ่ม สอนแบบออนไลน์โดยไม่จำเป็นต้องเรียนสาขาแห่งเดียวกับที่กลุ่มอ้างอิงแนะนำเสมอไป

4.3.3.5 ปัจจัยด้านครอบครัว

เนื่องจากปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลอย่างมากเพราะเป็นกลุ่มที่บุคคลมีความผูกพันใกล้ชิดทำให้เกิดความไว้วางใจอันส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคล ดังนั้นปัจจัยด้านครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อการวางแผนด้านการศึกษาให้กับบุตรหลาน โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีสมาชิกจบการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียง หลายครอบครัวอาจมุ่งหวังให้นักเรียนเข้าศึกษาในสถาบันแห่งเดียวกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียน ถึงแม้จะมีสมาชิกในครอบครัวจบการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงก็ตาม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกวางแผนด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานตามความเหมาะสมของครอบครัว ณ ช่วงเวลาปัจจุบันและมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนมากกว่าเป้าหมาย เพราะอาจจะต้องพิจารณาวางแผนการศึกษาให้มีตามความเหมาะสมตามความถนัดหรือความสามารถของนักเรียนด้วยจึงจะสามารถประสบความสำเร็จด้านการศึกษา โดยผู้ปกครองอาจช่วยชี้แนะวิชาที่เหมาะสมหรือมีความจำเป็นให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในวัยเด็กผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นผู้ตัดสินใจแทนนักเรียน แต่บางครอบครัวอาจมีการถามความสมัครใจของนักเรียนก่อนหากนักเรียนมีผลการเรียนเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

ผู้ปกครองคิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานั้นมีหลายอย่างผสมผสานกัน คือมีทั้งปัจจัยด้านความต้องการของผู้ปกครองเอง ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านค่านิยม โดยมองว่าหากไม่กระตุ้นนักเรียนก็จะเฉื่อยชาเพราะเด็กวัยนี้จะชอบเล่นมากกว่าเรียนอยู่แล้ว แต่ผู้ปกครองก็ต้องบังคับเพราะเดี๋ยวจะเรียนไม่ทันและอาจทำให้ผลการเรียนแย่ลง ดังนั้นการเรียนกวดวิชาจึงมีความจำเป็นเพราะช่วยเสริมความรู้และทักษะนอกเหนือจากการเรียนในโรงเรียน แต่จะเลือกเรียนแบบคลาสเล็กหรือเรียนเดี่ยวมากกว่าเพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจมากกว่าการเรียนรวมกับเพื่อนหลายคน ทั้งนี้คุณแม่เป็นผู้เลือกวิชาเรียนเอง และอยากให้เรียนไปเรื่อยๆ แต่อาจจะไม่ได้เรียนหนักมากและไม่ได้ซีเรียสว่าจะต้องเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงให้ได้

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนราชวินิต

ผู้ปกครองคิดว่า การเรียนกวดวิชามีความจำเป็นเนื่องจากสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันสูงและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังมีคุณภาพไม่ดีเมื่อเทียบกับสถาบันกวดวิชา นอกโรงเรียนซึ่งจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าแต่สามารถให้ความรู้และตัวนักเรียนเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงได้มากกว่า ซึ่งจริงๆ แล้วคุณแม่ไม่ได้อยากให้เรียนแต่ถ้าไม่เรียนก็จะสอบไม่ได้ ถือเป็นวัฒนธรรมการศึกษาที่ฝังรากลึกคนไทยไปแล้ว ประเด็นหลักคือคุณแม่ต้องการให้นักเรียนสอบเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงในอนาคต ถ้าสอบได้แล้วก็จะได้เรียน ส่วนประโยชน์อื่นๆ ของการเรียนกวดวิชาอกจากความรู้แล้ว

ก็ได้เรื่องของสังคม นอกจากความรู้แล้วก็ทำให้ผู้ปกครองรู้จักผู้ปกครองท่านอื่นๆ ซึ่งสามารถปรึกษาช่วยเหลือกันซึ่งกันและกันในเรื่องการเรียนได้และนอกจากนี้การเรียนกวดวิชายังมีผลทางอ้อมคือช่วยยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัวอีกด้วย เพราะการที่นักเรียนมีความรู้และสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงได้ก็เหมือนความสำเร็จของทุกคนในครอบครัวด้วย ทำให้เกิดความภูมิใจทั้งตัวนักเรียนเองและครอบครัว

ดังนั้นผู้ปกครองจึงเห็นว่าปัจจัยด้านค่านิยมและความต้องการของผู้ปกครองก็มีผลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนด้วยเช่นกันเพราะเป็นค่านิยมที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าเป็นต่อการอยู่ในสังคม

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนวัฒนา วิทยาลัย

ผู้ปกครองมองว่าการเรียนกวดวิชานั้นถือเป็นทางเลือกให้กับครอบครัวและช่วยเพิ่มความรู้นอกตำราให้กับเด็กๆ แต่ก็ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นถ้าหากนักเรียนมีผลการเรียนที่ดีอยู่แล้วหรือผู้ปกครองมีเวลาสอน และตัวนักเรียนมีวินัยใส่ใจการเรียนได้ด้วยตัวเองก็ไม่จำเป็นต้องเรียน ขึ้นอยู่กับไลฟ์สไตล์ของแต่ละครอบครัวมากกว่า ทั้งนี้ผู้ปกครองค่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องของอิคิวและภาษาอังกฤษเป็นพิเศษเนื่องจากผู้ปกครองจบการศึกษาจากต่างประเทศทั้งคู่ ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนจึงมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านความต้องการของผู้ปกครองด้วยรวมทั้งปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ซึ่งผู้ปกครองได้รับคำแนะนำด้านการวางแผนการศึกษามาจากบุคคลที่มีความนับถือ และปัจจัยด้านการตลาด ดังนั้นคุณแม่จึงเลือกให้นักเรียนเรียนเสริมพัฒนาการเพื่อเตรียมความพร้อมตั้งแต่ก่อนวัยเรียน และเจาะจงเลือกโรงเรียนกวดวิชาที่มีชื่อเสียงด้านภาษาอังกฤษโดยเฉพาะให้กับนักเรียนเมื่อเข้าสู่ระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองวางแผนให้นักเรียนเรียนกวดวิชาต่อไปเรื่อยๆ เพราะนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นมากและมีความสุขกับการเรียน

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนสาธิตประสานมิตร

ผู้ปกครองคิดว่าการเรียนกวดวิชานั้นมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพสังคมโรงเรียนที่มุ่งเน้นด้านวิชาการและด้วยการเรียนที่เข้มข้นขึ้นตามระดับชั้นปีที่ศึกษา ทำให้นักเรียนมีความจำเป็นต้องเรียนให้ทันเพื่อน เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งผลการเรียนของเด็กก็เป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมสังคมกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนด้วยเช่นกัน เนื่องจากเพื่อนทุกคนต่างก็เรียนกวดวิชาทั้งหมด และนักเรียนที่ได้คะแนนสูงก็เป็นผลมาจากการเรียนกวดวิชา ดังนั้นการเรียนกวดวิชาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการอยู่รอดในสังคม ทั้งนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนอาจรวมถึงปัจจัยด้านครอบครัวด้วยอีกหนึ่งปัจจัยเนื่องจากการที่ผู้ปกครองเคยศึกษาสถาบันเดียวกันมาก่อนจึงอยากให้นักเรียนได้เข้าเรียนสถาบันเดียวกัน โดยผู้ปกครองก็ได้อธิบายถึงความต้องการของครอบครัวและความจำเป็นในการเรียนกวดวิชาให้นักเรียนเข้าใจตั้งแต่เริ่มเตรียมสอบเข้า จนถึงปัจจุบัน

นักเรียนก็ยังคงเรียนกวดวิชาอยู่ตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คือเพื่อนส่วนใหญ่เรียนกันกวดวิชาทั้งหมด ถ้าไม่เรียนก็จะตามเพื่อนไม่ทันและเข้ากับเพื่อนไม่ได้ แต่นอกเหนือจากความรู้แล้วที่ได้จากการเรียนกวดวิชาแล้วตัวนักเรียนเองก็มีความอดทนและมีวินัยมากขึ้นด้วย

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนบางชัน (ปทุมวิทยานุสรณ์)

ผู้ปกครองมองว่าการเรียนกวดวิชานั้นเป็นการเพิ่มเติมความรู้ให้กับนักเรียน และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากนักเรียนกำลังเริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น หากปล่อยให้มีความว่างมากไปอาจจะถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีหรือทำให้มีโอกาสทางการศึกษาน้อยลง เพราะในโรงเรียนก็มีทั้งเพื่อนที่ตั้งใจเรียนและเพื่อนที่ไม่ตั้งใจเรียน รวมทั้งเป็นช่วงที่นักเรียนจำเป็นต้องสอบเข้าสถานศึกษาในระดับที่ในระดับที่สูงขึ้น ผู้ปกครองจึงอยากให้นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง ทั้งนี้ผู้ปกครองคิดว่าการเรียนกวดวิชานั้นสามารถเพิ่มโอกาสในการสอบแข่งขันได้มากขึ้น แต่ต้องขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเองด้วย โดยวางแผนการศึกษาให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนหนังสือสูงกว่าตนเอง จะได้มีอาชีพที่ดีหาเลี้ยงตัวเองได้ต่อไปในอนาคต

- ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ

ผู้ปกครองเห็นว่าปัจจุบันสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นทักษะความรู้พื้นฐานที่นักเรียนทุกคนควรสื่อสารได้ โดยเฉพาะในโรงเรียนหลายแห่งต่างก็มุ่งเน้นผลักดันให้นักเรียนมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศกันมากขึ้น ดังนั้นผู้ปกครองจึงอยากให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มเติมในส่วนนี้เหมือนเพื่อนคนอื่นๆ ทั้งนี้ผู้ปกครองเองก็มีความจำกัดในการสอนหนังสือให้กับนักเรียน ดังนั้นการเรียนกวดวิชาจึงเปรียบเสมือนตัวช่วยให้กับผู้ปกครอง โดยมีข้อดีคือมีความเชี่ยวชาญมากกว่า ทำให้นักเรียนสนุกเพราะมีเพื่อนและกิจกรรมเสริมที่ช่วยให้สามารถเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้นพร้อมทั้งสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่น่าเรียนกว่าที่บ้านหรือโรงเรียน ตัวลูกเองก็ชอบ ส่วนอนาคตวางแผนให้นักเรียนสอบเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงเช่นเดียวกับหลายๆ บ้าน แต่ไม่ได้ซีเรียสว่าจะต้องได้หรือเรียนกวดวิชาแล้วจะต้องได้ผลการเรียนสูงเพราะยังมีสถานศึกษาอีกหลายแห่งรองรับอยู่และการประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเกรดเฉลี่ยหรือชื่อเสียงของสถาบันเพียงอย่างเดียว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของผู้ปกครองในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของผู้ปกครองในระดับชั้นประถม โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปกครองในระดับประถมศึกษาที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ และแสดงข้อมูลเป็นร้อยละ ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.67 และเพศชายร้อยละ 13.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 45 ปี ร้อยละ 50 อายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 26.67 อายุระหว่าง 46 -50 ปี ร้อยละ 20 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 53.33 จบปริญญาตรี ร้อยละ 36.67 และต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 10 ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 53.33 พนักงานเอกชน ร้อยละ 40 และราชการ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

5.1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนที่เรียนกวดวิชานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.67 และเพศชาย ร้อยละ 43.33 โดย

นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุหกถึงเจ็ดปี ร้อยละ 36.67 แปดถึงเก้าปี ร้อยละ 33.33 และสิบถึงสิบเอ็ดปี ร้อยละ 30 นักเรียนส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับประถมปีที่หนึ่งถึงสามร้อยละ 70 ระดับประถมปีที่สี่ถึงหกร้อยละ 30 ของนักเรียนทั้งหมด

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับประถมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่าวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ผู้ปกครองนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุด ร้อยละ 83.44 รองลงมาคือวิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.67 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 40 และวิชาภาษาไทย ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ

โดยนักเรียนส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาหนึ่งถึงสองชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 43.33 สี่ชั่วโมงขึ้นไปร้อยละ 33.33 และสามถึงสี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ ในขณะที่ผลการเรียนหลังกวดวิชาของนักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดีขึ้นตามวัยร้อยละ 70 ยังไม่เห็นผลชัดเจน ร้อยละ 16.67 และดีขึ้นอย่างชัดเจน เพียงร้อยละ 13.33 เท่านั้น

นักเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเรียนกวดวิชาไม่ถึง 1 ปี ร้อยละ 56.66 ระยะเวลา 1 – 3 ปี ร้อยละ 26.67 และ 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก

5.1.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนของผู้ปกครองระดับประถมนั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายใน อันได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความต้องการ ปัจจัยด้านการรับรู้การส่งเสริมการตลาด และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

● ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนกวดวิชา

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชานอกในโรงเรียนทั้ง 6 ประเภท พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนกวดวิชาในปัจจุบันเหมือนกัน คือช่วยให้เด็กมีความเข้าใจบทเรียนมากขึ้นซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับเด็กในการสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ดังนั้นการเรียนกวดวิชาจึงมีความจำเป็นต่อการศึกษานักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ด้านการวางแผนการศึกษาให้กับบุตรหลาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนด้านการศึกษากับบุตรหลานโดยมุ่งเน้นการเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงซึ่งทำให้นักเรียนจำเป็น

ต้องเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนเพิ่มเติม เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงตามที่ผู้ปกครองวางแผนเอาไว้

- วัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนให้กับบุตรหลานเพื่อสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 43.33 เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น ร้อยละ 40 เพื่อเสริมศักยภาพความสามารถให้กับนักเรียน ร้อยละ 10 และเพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

- ความจำเป็นและประโยชน์ของการเรียนกวดวิชา

นอกจากความรู้ทางด้านวิชาแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการเรียนกวดวิชามีประโยชน์ในการช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และช่วยให้นักเรียนมีโอกาสในการฝึกทักษะทางสังคม ทักษะความรู้ ความอดทน รวมทั้งช่วยสร้างวินัยในการเรียนให้กับนักเรียนอีกด้วย

ในส่วนข้อเสียของการเรียนกวดวิชานั้นไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนกวดวิชามีประโยชน์ต่อการศึกษาของนักเรียนและโดยรวมแล้วนักเรียนก็มีความพึงพอใจในการเรียนกวดวิชา

- ความจำเป็นของการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตร

ผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตรเพิ่มเติมมีความจำเป็นต่อตัวนักเรียนเช่นเดียวกับการศึกษาด้านวิชาการ เนื่องจากเป็นการเสริมทักษะความรู้ด้านอื่นๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งอาจส่งผลดีต่อการศึกษาของนักเรียนและเป็นการเพิ่มความได้เปรียบในสังคมให้กับนักเรียนมากขึ้น

- ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนกวดวิชาในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.67 ร้อยละ 33.33 มีความพึงพอใจมาก และมีความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 20 ตามลำดับ

- การเลือกวิชาเรียนให้กับบุตรหลาน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่เลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีวิธีการเลือกวิชาเรียนให้กับนักเรียนโดยคำนึงถึงวิชาที่มีความจำเป็นมากที่สุดหรือวิชาที่นักเรียนมีผลการเรียนอ่อนที่สุดก่อนแล้วจึงเลือกวิชาอื่นๆ ที่มีความจำเป็นรองลงมาตามลำดับ

โดยวิชาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมเลือกให้บุตรหลานเรียนกวดวิชามากที่สุด ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 76.67 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 40 และวิชาภาษาไทย ร้อยละ 23.33 ตามลำดับ

5.1.4.2 ปัจจัยด้านความต้องการ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยด้านความต้องการในการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความต้องการในการเรียนกวดวิชาเหมือนกัน เพื่อให้มีผลการเรียนดีขึ้นมากที่สุด และสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงได้ในอนาคต ทั้งนี้ความต้องการของผู้ปกครองในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละครอบครัว ซึ่งนักเรียนไม่จำเป็นต้องมีผลการเรียนอ่อนกว่าเกณฑ์หรือดีขึ้นอย่างชัดเจนหลังการเรียนกวดวิชา โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่านักเรียนควรเรียนกวดวิชาอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะถึงระดับอุดมศึกษา

- สิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชานอกจากความรู้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชา นอกเหนือจากความรู้ พบว่ามีหลายประการด้วยกัน

โดยสามารถสรุปสิ่งที่นักเรียนหรือผู้ปกครองได้รับจากการเรียนกวดวิชา นอกจากความรู้ได้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีวินัยในการเรียน เนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนได้ฝึกทบทวนบทเรียนเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนมากขึ้น
2. ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เพราะนักเรียนจะต้องไปเรียนกวดวิชาสม่ำเสมอและนำการบ้านที่ได้รับมาส่งในการเรียนครั้งต่อไป การเรียนกวดวิชาจึงช่วยฝึกนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อให้กับนักเรียนอีกทางหนึ่ง
3. ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการฝึกฝนทักษะจนเกิดความชำนาญในวิชาที่ตนเองได้เรียน
4. เป็นการฝึกทักษะทางสังคม เนื่องจากการเรียนกวดวิชาทำให้นักเรียนได้มีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่จากต่างโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนจึงได้เรียนรู้จักการปรับตัวเข้าหาผู้อื่นช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมมากขึ้น
5. ทำให้ผู้ปกครองได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษากันในเรื่องแผนการเรียนของบุตรหลาน
6. ทำให้ผู้ปกครองผ่อนคลายมากขึ้นเพราะช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนหนังสือให้กับนักเรียน

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ ร้อยละ 73.33 และปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ร้อยละ 63.33 และมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วยได้แก่ ปัจจัยด้านการตลาด ร้อยละ 36.67 และปัจจัยด้านค่านิยม ร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นด้านความต้องการเรียนกวดวิชาของนักเรียน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความต้องการเรียนกวดวิชาของนักเรียน พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนมีความต้องการเรียนกวดวิชาแต่เนื่องจากนักเรียนยังอยู่ในวัยที่เด็กเกินกว่าจะเข้าใจถึงความจำเป็นของการศึกษาในอนาคต ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องเป็นผู้ดูแลและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ แทน

5.1.4.3 ปัจจัยด้านการตลาด

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยด้านการตลาดพบว่า ปัจจัยด้านการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มตัวอย่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาจากกลุ่มอ้างอิงและอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาความเหมาะสมด้านอื่นๆ ร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านการเดินทาง ปัจจัยด้านเวลาเรียน ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านจำนวนผู้เรียน และปัจจัยด้านวิธีการสอน กล่าวคือปัจจัยด้านการตลาดถือเป็นปัจจัยร่วมในการตัดสินใจแต่ยังไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา ความแตกต่างระหว่างการเรียนเสริมพิเศษที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียน

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนเสริมพิเศษในโรงเรียนมีความแตกต่างจากกวดวิชานอกโรงเรียน ทั้งในเรื่องของจำนวนนักเรียนในห้อง จำนวนชั่วโมงเรียน เนื้อหาของวิชาที่สอน รวมทั้งเทคนิคในการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการประสบความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนกวดวิชาอาจจะมีส่วนช่วยเสริมแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันให้บุตรหลานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้

5.1.4.4 ปัจจัยด้านค่านิยม

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการเรียนรู้กวดวิชา ในปัจจุบันสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการศึกษานักเรียนอย่างมากทั้งในการเรียนเพื่อสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในอนาคตและเพื่อการอยู่ร่วมกับสังคมเพื่อนภายในโรงเรียน

- ความคิดเห็นกรณีที่นักเรียนไม่ได้เรียนกวดวิชา

ผลสัมภาษณ์ความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างกรณีที่นักเรียนไม่ได้เรียนกวดวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าหากนักเรียนมีผลการเรียนที่ดีและไม่ได้เรียนกวดวิชาผู้ปกครองก็จะไม่รู้สึกรู้สีกแตกต่างจากคนอื่นๆ ในสังคม

- กรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นตามเป้าหมายหลังการเรียนกวดวิชา
ผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นตามเป้าหมาย

หลังการเรียนกวดวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงให้บุตรหลานเรียนกวดวิชาต่อไป ร้อยละ 56.67 เปลี่ยนสถาบันกวดวิชา ร้อยละ 33.33 และเลิกเรียนกวดวิชา ร้อยละ 10 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นเรื่องการเรียนกวดวิชาซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง
ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการเรียนกวดวิชา ซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 ไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคม ในขณะที่ ร้อยละ 33.33 เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง

- การส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาถือเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัว ทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ
ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัว แต่เห็นด้วยกับข้อความในส่วนที่อธิบายว่าการศึกษาค่าทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ จึงสันนิษฐานได้ว่าการเรียนกวดวิชาช่วยสร้างความรู้สึกรับรู้ความมั่นใจทางจิตใจให้กับผู้ปกครองและเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.4.5 ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง พบว่า กลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ญาติพี่น้อง ร้อยละ 50 เพื่อนผู้ปกครอง ร้อยละ 33.33 อาจารย์ที่ผู้ปกครองให้ความนับถือ ร้อยละ 10 และเพื่อนที่มีประสบการณ์ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกพิจารณาปัจจัยด้านความต้องการเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงร่วมด้วย

- การหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชา

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะหาข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิงและทางอินเทอร์เน็ต โดยกลุ่มอ้างอิงถือเป็นข้อมูล

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างเพราะนอกจากจะมีประสบการณ์ทางการศึกษาโดยตรงแล้วยังเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความนับถือหรือมีความผูกพันกับกลุ่มตัวอย่างทางใดทางหนึ่ง ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไว้วางใจมากกว่าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่สามารถให้คำตอบทางด้านความรู้สึกได้

ในการเลือกโรงเรียนกวดวิชานั้นกลุ่มตัวอย่างจะแสวงหาข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิงก่อนแล้วจึงพิจารณาความเหมาะสมด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสมกับความต้องการของครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องเรียนเลือกสาขาแห่งเดียวกับที่กลุ่มอ้างอิงแนะนำเสมอไป

5.1.4.6 ปัจจัยด้านครอบครัว

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนถึงแม้จะมีสมาชิกในครอบครัวจบการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงก็ตาม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนกวดวิชาของโรงเรียนของผู้ปกครองในระดับชั้นประถม: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเลือกเรียนกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อสอบเข้าสถาบันศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 43.33 เพื่อให้เด็กนักเรียนมีการเรียนดีขึ้น ร้อยละ 40 เพื่อเสริมศักยภาพให้กับนักเรียน ร้อยละ 10 และเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ร้อยละ 6.67 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2544: 78 -79) เรื่อง “การกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย” ซึ่งพบว่าจุดมุ่งหมายในการกวดวิชาพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น เพื่อเตรียมการสอบเข้าศึกษาต่อ และเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นปกติ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของรัชดา บุญมหาสิทธิ์ (2544) เรื่อง “ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบริเวณสยามสแควร์” ซึ่งพบว่า สาเหตุในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนส่วนใหญ่ เพื่อช่วยเสริมการเรียน ร้อยละ 35.34 รองลงมาเพื่อให้สอบคัดเลือกได้ ร้อยละ 26.72 เรียนที่โรงเรียนไม่เข้าใจ ร้อยละ 24.57 ชื่อเสียงของโรงเรียนกวดวิชา 5.60 ผู้ปกครองให้เรียน ร้อยละ 4.74 และเรียนตามเพื่อน ร้อยละ 2.15 และเรียนเพื่อแข่งกับคนอื่น ร้อยละ 1.24 ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลในการเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการ ร้อยละ 73.33 และปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ร้อยละ 63.33 และมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ ปัจจัยด้านการตลาด ร้อยละ 36.67 และปัจจัยด้านค่านิยม ร้อยละ 13.33 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านค่านิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของกลุ่ม

ตัวอย่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะหาข้อมูลโรงเรียนกวดวิชาจากกลุ่มอ้างอิงและอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาความเหมาะสมด้านอื่นๆ ร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านการเดินทาง ปัจจัยด้านเวลาเรียน ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านจำนวนผู้เรียน และปัจจัยด้านวิธีการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศโรชา แก้วคำ (2559) เรื่อง ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเรียนพิเศษศิลปะ ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุด ได้แก่ ด้านทำเลที่ตั้ง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเด็กเล็กจึงไม่สามารถเดินทางได้เรียนด้วยตัวเองได้ ดังนั้นผู้ปกครองจึงมักเลือกโรงเรียนที่สะดวกในการเดินทาง เพราะผู้ปกครองในปัจจุบันมักจะเลือกให้เด็กเรียนหลายๆ อย่างภายในวันเดียว โดยมีแนวคิดในการตัดสินใจเลือกเรียนพิเศษจากความเหมาะสมและความชอบของเด็กเป็นหลัก ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ เสียมทอง และดร. ไกรจิต สุตะเมื่อง (2556) เรื่อง ปัจจัยการตลาดเชิงบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาบันสอนภาษาอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า โฆษณาทางอินเทอร์เน็ตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.49 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.317 ส่วนโปรโมชันเรียนภาษาอังกฤษฟรี 1 คลาสหรือรับสิทธิขยายเวลาเรียนเพิ่ม มีค่ามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.069 ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ ก็คือด้าน Brand Image (ภาพลักษณ์) มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 8.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.635 และสถาบันที่มีการยอมรับทางสังคมจึงมีความน่าเชื่อถือ มีค่ามากที่สุด คือค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.612 ขณะที่สถาบันที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีส่วนช่วยเหลือสังคม มีค่าน้อยที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 7.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.921 ส่วนการตัดสินใจพบว่าผู้บริโภคต้องการพัฒนาและปรับระดับทักษะภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นมีค่ามากที่สุด โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.542

ทั้งนี้จากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องการส่งบุตรหลานเรียนกวดวิชาถือเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัว ทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาเป็นการยกระดับทางสังคมให้กับผู้เรียนและครอบครัว แต่เห็นด้วยกับข้อความในส่วนที่อธิบายว่าการศึกษาทำให้ได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากขึ้น เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าการเรียนกวดวิชาช่วยสร้างความรู้สึกรับรู้มั่นคงทางจิตใจให้กับผู้ปกครองและเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการและนักการตลาด และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการและนักการตลาด

5.3.1.1 สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจโรงเรียนกวดวิชา ควรให้ความสำคัญกับการเลือกทำเลที่ตั้งเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาของผู้ปกครอง

5.3.1.2 สามารถนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ไปปรับใช้กับการวางกลยุทธ์ของธุรกิจให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีแนวโน้มในการเพิ่มจำนวนมากขึ้นในอนาคต โดยการพัฒนากระบวนการสอน การคัดเลือกครูที่มีความเหมาะสม การประชาสัมพันธ์ข้อมูลโรงเรียน และบริการอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างสูงสุด

5.3.1.3 ในส่วนของผู้ปกครองที่สมัครเรียนกวดวิชานอกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน ส่วนใหญ่มีความต้องการในการเรียนกวดวิชาอยู่แล้ว ดังนั้นหากผู้ประกอบการต้องการให้ผู้ปกครองเกิดการซื้อซ้ำ หรือต่อคอร์สเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรมุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับเด็กและผู้ปกครอง รวมทั้งการให้ข้อมูลกับผู้ปกครองถึงข้อดีของการเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการซื้อซ้ำและบอกต่อ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 30 คน โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกโรงเรียนละ 5 คนเท่าๆ กัน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเมื่อเทียบกับสัดส่วนของนักเรียนแต่ละโรงเรียน

สำหรับงานวิจัยในอนาคตผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้โดยการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม (Questionnaire) เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น อันเนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถวัดปริมาณได้อย่างชัดเจน ตามกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) หรือการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

บรรณานุกรม

- กรแก้ว จันทภาษา. (2549). แนวคิดแนวและเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Online). สืบค้นจาก <http://hom.kk.ac.th>, 29 มีนาคม 2560.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/hp-vichai/ex-prb04.htm>, 7 กรกฎาคม 2560.
- กาญจนา ชุกรวงศ์และช่อม มงคล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการทบทวนวิชาการกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ. *สารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 17(3), 65-68.
- ก้านทิพย์ ชาติวงศ์. (2539). โรงเรียนทบทวน. *วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน*, 7(64), 13 - 16.
- ก้านทิพย์กาญจนา ชุกรวงศ์และช่อม มงคล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการทบทวนวิชาการกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ. *สารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 17(3), 65-68.
- จรัส นองมาก. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตกาญจน์นันท์ ชันติวงศ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนทบทวนวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2559). เปิดเทอมใหญ่ปี'59 ผู้ปกครองยังให้ความสำคัญค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา แต่ปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น. สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/content/52118>, 29 มีนาคม 2560.
- ไทยพับลิก้า. (2556). “ทบทวน” มาตรฐานการศึกษาไทย เรียน “เพื่อสอบ” หรือเรียน “เพื่อรู้”. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2013/03/tutorial-critical-study-of-thailand/>, 29 มีนาคม 2560.
- นิภาพร พรุ่งโรจน์. (2549). การศึกษาทัศนคติและความเชื่อของครูที่มีต่อการสนับสนุนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทบทวนวิชาการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษกร คำคง. (2542). ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประยูร ศรีประสาธน์. (2559). องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดการกวดวิชา. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 21(2), 58-68.
- พอดู สุวรรณทัต. (2559). โรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชา. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 21(2), 52-57.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2545). *การกวดวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- รัชดา บุญมหาสิทธิ์. (2544). *ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การเรียนรู้กวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบริเวณสยามสแควร์*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การพัฒนามนุษย์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไลชุม แสง. (2525). การกวดวิชากับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 17(2), 60-64.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- สโรชา แก้วคำ. (2558). *ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเรียนศิลปะ*. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัฒน์ สุกมลสันต์. (2530). เรียนกวดวิชาแล้วได้อะไร. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 21 (2), 34-51.
- สุภาภรณ์ พลนิกร. (2548). *หลักการตลาดสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หมอมินบานเย็น. (2560). *เรียนมากเกินไปหรือเปล่า*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/kendekthai/posts/852928194746368:0>, 29 มีนาคม 2560
- อภิชัย พันธเสน. (2559). กวดวิชา: เหตุและผลที่จะเกิดขึ้น. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 21(2), 14-33
- อมรรัตน์ เสียมทอง และไกรจิต สุตะเมือง. (2556). ปัจจัยการตลาดเชิงบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาบันสอนภาษาอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ*, 3(4), 470-489.
- อุดมเดช ขาแก้ว. (2547). *ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชา SBC*. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Kotler, P. (2000). *Marketing Management*. 10th Edition. New Jersey: Prentice-Hall INC.
- Shull, Fremont, A. Jr., Delbecq, A.L., and Commings, L.L. (1970). *Organizational decision making*. New York: McGraw-Hill Book Co.